

Maatschappelijke ondersteuning

in

Wijk bij Duurstede

beleidsplan

2009-2012

Illustraties: deelnemers "Zoute inval"

VOORWOORD

(Volgt)

LEESWIJZER

Tijdens de voorbereidende bijeenkomsten is aangegeven dat het beleidsplan zo bondig mogelijk moet zijn. Geen lijvig rapport, maar een beeldend geheel, waarin met name de rolverdeling, de kaders en beschikbare speelruimte zijn opgenomen. Voor de Wet maatschappelijke ondersteuning, welke binding heeft met verschillende wetten en beleidsterreinen, is dit onmogelijk gebleken. De Wmo brengt zoveel terreinen samen dat dit uitnodigend is om deze ook te verbinden en onder de aandacht brengen. Wel is naast deze nota een andere versie beschikbaar waarin de gemeente per jaar aangeeft wat daadwerkelijk uitgevoerd gaat worden, als een samenvatting van dit beleidsplan. Wat u in dit beleidsplan kunt vinden staat in grote lijnen hieronder vermeld.

In het voorwoord is door wethouder Jan Burger zijn visie op de Wet maatschappelijke ondersteuning weergegeven. Ook geeft hij aan waarom maatschappelijke ondersteuning in Wijk bij Duurstede van groot belang is. Na deze leeswijzer volgt de inleiding waarin de uitdaging is opgenomen om de Wet maatschappelijke ondersteuning uit te voeren.

In hoofdstuk 2 wordt de visie op de Wmo weergegeven, vanuit de wet, de gemeenteraad, en de Wmo adviesraad. Daarnaast wordt stilgestaan bij hoe de gemeente om wil gaan met de wensen vanuit de samenleving.

Wie betrokken is en wie welke rol heeft wordt in hoofdstuk 3 beschreven.

In hoofdstuk 4 worden de samenhangende wetten genoemd. In hoofdstuk 5 worden de in een nota of deelplan uitgewerkte beleidsterreinen genoemd die een link hebben met de Wmo. In hoofdstuk 6 worden andere samenhangende beleidsterreinen genoemd. In beide hoofdstukken wordt ingezoomd op de aandachtspunten voor het Wmo beleid.

In hoofdstuk 7 worden de visie en de aandachtspunten vertaald naar een Wmo programma. De kaders worden door de gemeenteraad vastgesteld. In de bijlage worden de concrete actiepunten per jaar weergegeven.

Hoofdstuk 8 gaat in op de wijze waarop jaarlijks verantwoording moet worden afgelegd. De randvoorwaarden en financieringsvoorwaarden voor de uitvoering van het Wmo beleidsplan staan respectievelijk in hoofdstuk 9 en 10 beschreven.

Tot slot wordt in hoofdstuk 11 aangegeven hoe de evaluatie en effectmeting kan plaatsvinden.

Als u snel inzicht wilt in de doelstellingen en de taken voor de komende jaren kunt u direct hoofdstuk 7 openslaan van deze notitie. Alle doelstellingen en bijbehorende acties zijn ook opgenomen in het 4-jarenactieplan (zie bijlage 1) en het jaarplan 2009 (zie bijlage 2).

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Visie	5
2.1.	Visie van de wetgever	5
2.2.	Visie vanuit de gemeente Wijk bij Duurstede	5
2.3.	Visie vanuit de Wmo-adviesraad	6
2.4.	Wensen vanuit de samenleving	6
2.5.	Europese duurzaamheidsstrategie	6
2.6.	VN Standaard regels	7
3.	Burgerparticipatie	8
3.1.	Deelnemers Wmo beleid	8
4.	Samenhangende wetten	11
4.1.	Algemene wet bijzondere ziektekosten	11
4.2.	Wet collectieve preventie volksgezondheid	11
4.3.	Wet op de Jeugdzorg	12
4.4.	Wet werk en bijstand	12
4.5.	Wet sociale werkvoorziening	12
4.6.	Wet inburgering	13
5.	In nota of deelplan uitgewerkte beleidsterreinen	14
5.1.	Mantelzorg	14
5.2.	Vrijwilligerswerkbeleid	15
5.3.	Sportbeleid	15
5.4.	Woonruimtebeleid/Volkshuisvesting	16
5.5.	Zorg in buitengebied	17
5.6.	Structuurvisie	17
5.7.	Cultuurbeleid	18
5.8.	Onderwijsbeleid	18
5.9.	Jeugdbeleid	19
5.10.	Ouderenbeleid	20
6.	Samenhangende beleidsterreinen	22
6.1.	Subsidiebeleid	22
6.2.	Huiselijk geweld	22
6.3.	GGZ	23
6.4.	Wijkgericht werken	24
7.	Visie vertaald naar Wmo-programma	26
7.1.	Algemeen	27
7.2.	Sociale samenhang (prestatieveld 1)	27
7.3.	Opvoedingsondersteuning (prestatieveld 2)	30
7.4.	Loket (prestatieveld 3)	31
7.5.	Mantelzorg (prestatieveld 4)	33
7.6.	Ondersteunen van vrijwilligers (prestatieveld 4)	34
7.7.	Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer (prestatieveld 5)	36
7.8.	Verlenen van Voorzieningen (prestatieveld 6)	37
7.9.	Kwetsbare groepen (prestatievelden 7, 8, en 9)	39
8.	Jaarplannen en verantwoording	42
8.1.	Invulling jaarplannen	42
8.2.	Opdrachtverlening	42
8.3.	Verantwoording	42
8.4.	Voorwaarden voor het Wmo-beleidsplan	43
8.5.	Communicatie	43
8.6.	Evaluatie Wmo-beleid	43
9.	Financiën	44
9.1.	Rijksbijdrage	44
9.2.	Wmo in de gemeentebegroting	44
9.3.	Reserve	46
10.	Bronvermelding	47

1. Inleiding

In 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. De taken die voortkomen uit de Wmo zijn echter niet allemaal nieuw voor de gemeente. Het is een nieuwe wet die een aantal bestaande wetten bundelt waaronder de Wet Voorzieningen Gehandicapten, de Welzijnswet en een aantal onderdelen van de AWBZ. "Meedoen" is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Dat meedoen geldt voor iedereen: jong en oud, ongeacht maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen heeft of niet.

In de Wmo zijn negen prestatievelden opgenomen waarop de gemeente het beleid moet vastleggen in een beleidsplan. Dit plan wordt één keer in de vier jaar opgesteld. In Wijk bij Duurstede gebeurt al heel veel. In 2007 lag het accent op de aanbesteding van de hulp bij het huishouden en de totstandkoming van het loket voor Wonen, Welzijn en Zorg, het Wmo loket.

Foto 'samen' drie poppetjes

In dit beleidsplan wordt ingegaan op de negen prestatievelden. Stilgestaan wordt bij de ontwikkelingen die al in gang zijn gezet en een plek horen te krijgen in het beleidsplan. Ook worden de al bestaande beleidsplannen genoemd die in de toekomst als bijlage onderdeel uit gaan maken van het Wmo-beleidsplan.

Herijking van het bestaand beleid, samenhangend lokaal beleid en samenhang tussen voorzieningen zijn de uitdagingen waar de gemeente voor staat met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Vanuit de Wet wordt hierbij ook nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de eigen verantwoordelijkheid van mensen. De gemeenteraad heeft in oktober 2005 hierover de volgende visie uitgesproken:

"Burgers hebben een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Waar mensen zelf in staat zijn hun ondersteuning te regelen, moet die kans geboden worden en moeten zij daartoe ook worden gestimuleerd. Mensen die daartoe niet toe in staat zijn moeten op blijvende steun en ondersteuning kunnen rekenen."¹

De Wmo is een wet die zich blijft ontwikkelen; zo zijn er bijvoorbeeld plannen om een deel van de ondersteunende begeleiding vanuit de AWBZ over te hevelen naar de gemeente en wordt een wetwijziging voorbereid. De kaders die in 2005 gesteld zijn door de raad zijn de basis voor het Wmo-beleid. Door de ontwikkelingen binnen de Wmo komen er echter steeds andere aandachtspunten en wellicht kaders bij. Daarom is ook het Wmo-beleidsplan een plan dat continu in ontwikkeling is; het is een raamwerk en geen statisch geheel.

Bovenstaand kader heeft daarnaast met name betrekking op de individuele burger, maar ook op de ondersteuning die je als gemeente moet regelen. Hoe kun je als gemeente bijdragen aan het realiseren van een sluitend aanbod? Mensen moeten hun eigen ondersteuning kunnen regelen maar indien noodzakelijk terug kunnen vallen op een sluitend aanbod waarbij sprake moet kunnen zijn van maatwerk.

Dit beleidsplan is één van de handvatten die de gemeente in wil zetten om de inwoners van Wijk bij Duurstede te laten "meedoen". Doet u ook mee? De nota is tot stand gekomen op basis van georganiseerde bijeenkomsten met doelgroepen, diverse afdelingen van de gemeente en de adviesraad Wmo.

¹ Kadernota Wijk bij Duurstede oktober 2005

2. Visie

2.1. Visie van de wetgever

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat iedereen mee moet kunnen doen. Iedereen moet zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving, ongeacht leeftijd, (functie)beperkingen of maatschappelijke of economische positie.

Soms lukt dat meedoen niet op eigen kracht. De Wmo maakt het daarom mogelijk om mensen indien nodig te ondersteunen bij het meedoen in de samenleving.

Het compensatiebeginsel is aan de wet toegevoegd. Dit houdt in dat de gemeente de opdracht heeft gekregen om voorzieningen te treffen ter compensatie van de beperkingen die hun inwoners ondervinden in zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Deze voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning stellen burgers in staat om:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan

Het bestuurlijke doel van de Wet is om de gemeente instrumenten te geven waarmee zij daadwerkelijk haar verantwoordelijkheid kan nemen en de inwoners instrumenten te geven om op het lokale niveau invloed uit te oefenen op het terrein van maatschappelijke ondersteuning.

Door de bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning in één wet neer te leggen wil de regering ook de samenhang tussen verschillende activiteiten en de transparantie van het beleidsproces bevorderen.

2.2. Visie vanuit de gemeente Wijk bij Duurstede

Kaderstelling door de raad

In oktober 2005 is door de gemeenteraad de Kadernota Wmo vastgesteld. De kaders, visie en voorwaardensstellende uitgangspunten zijn vanuit een andere benadering opgesteld dan de prestatievelen. Een groot aantal kaders heeft betrekking op de individuele voorzieningen en het voorzieningenniveau. Deze zijn meegenomen bij een aantal deeluitwerkingen, zoals de Verordening individuele voorzieningen, de aanbesteding van de hulp bij het huishouden en het deelplan mantelzorg. De hieronder genoemde kaders hebben betrekking op het algemene beleid.

1. De gemeenteraad heeft uitgesproken dat met de Wmo beoogd moet worden een zo breed mogelijk voorzieningenpakket te realiseren met als uitgangspunt professionaliteit, kwaliteit, toegankelijkheid en solidariteit (pré-ambule kadernota).
2. Burgers hebben een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Waar mensen zelf in staat zijn hun ondersteuning te regelen, moet die kans geboden worden en moeten zij daartoe ook worden gestimuleerd. Mensen die daartoe niet toe in staat zijn moeten op blijvende steun en ondersteuning kunnen rekenen (Kader I)
3. De gemeente heeft een regierol om te kijken waar samenwerking zinvol is en dat te stimuleren (Kader IX).
4. De gemeenteraad heeft uitgesproken dat het samenvallen van taken op het terrein van Zorg en Welzijn nagestreefd kan worden voor een gezamenlijk beleid maar dat

dit niet ten koste moet gaan van transparantie en specialistische kennis. Dit is geformuleerd in het volgende kader:

5. Ontschotting t.b.v. het voeren van inclusief beleid kan nagestreefd worden waarbij er waakzaamheid dient te zijn t.a.v. het behouden van de transparantie en het niet verloren laten gaan van specialistische kennis (Kader VIII).

De vastgestelde kaders zijn uitgangspunt geweest bij de implementatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning. In hoofdstuk 7 zijn de beleidsuitgangspunten geformuleerd die door de gemeenteraad in het kader van dit beleidsplan Wmo worden vastgesteld.

2.3. Visie vanuit de Wmo-adviesraad

Het bevorderen van een samenleving waarin mensen zich meer betrokken voelen bij elkaar en participatie voor iedereen zijn de thema's van de Wmo. Het bevorderen van een gezonde samenleving vraagt om sociale cohesie, betrokkenheid bij de mensen in je eigen omgeving (buurt, wijk, dorp), mantelzorg, burenhulp, een actief verenigingsleven en veel vrijwilligers. Het gemeentelijk beleid dient er op gericht te zijn die activiteiten 'van de mensen zelf' te ondersteunen, mogelijk te maken en waar nodig te stimuleren.

Tal van mensen hebben informatie, advies, aandacht en praktische ondersteuning nodig om te kunnen (blijven) meedoen in de samenleving, bijvoorbeeld mensen met een beperking, kwetsbare ouderen, mensen met psychische of verslavingsproblemen, of mensen die overbelast zijn door bijvoorbeeld opvoedings- of zorgtaken. Het Wmo-beleid kan er aan bijdragen dat minder mensen aan de zijlijn staan, vereenzamen of uitgesloten worden. Professionele ondersteuning en voorzieningen zijn nodig om compensatie te bieden aan deze groepen in de vorm van (huishoudelijke) hulp, hulpmiddelen en sociale inbedding in werk of vrijwilligerswerk.

2.4. Wensen vanuit de samenleving

Wensen vanuit de samenleving zijn heel belangrijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Verreweg het grootste deel van de inwoners organiseert zijn deelname aan de samenleving geheel op eigen kracht. Veel inwoners zetten zich uit eigen beweging in voor anderen, door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te doen bij een sportvereniging. Mensen maken daarbij soms ook (al dan niet bewust) gebruik van voorzieningen die onder de Wet maatschappelijke ondersteuning vallen. Soms is iets extra's nodig om inwoners te stimuleren of om het mogelijk te maken een bijdrage aan de samenleving te leveren. De wensen die mensen hierover hebben kunnen heel verschillend zijn. De Wet maatschappelijke ondersteuning beslaat dan ook een heel breed terrein: van subsidies voor instellingen/verenigingen tot individuele voorzieningen als een scootmobiel, en heeft betrekking op mensen van alle leeftijden. Het is daarom goed om per thema te vragen: wat gaat goed, wat kan beter en wat kunnen inwoners daar zelf in betekenen?

FOTO INVOEGEN

2.5. Europese duurzaamheidsstrategie

In 2006 heeft de Raad van de Europese Unie een vernieuwde strategie voor duurzame ontwikkeling gepubliceerd. Duurzaamheid gaat niet alleen over milieu.

Duurzame ontwikkeling betekent in sociaal en cultureel opzicht onder meer dat burgers gelijke kansen krijgen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de beperking van het aantal mensen dat wordt bedreigd door armoede en sociale uitsluiting, verhoging van de werkgelegenheid en arbeidsmarktparticipatie van vrouwen, jongeren en mensen met een functiebeperking. Hiervoor is ook een monitoringssysteem ontwikkeld, de Telos methode die in de provincie Brabant wordt toegepast. De voortgang van het realiseren van doelstellingen van de Wmo wordt gemonitord. De reden dat deze paragraaf in dit beleidsplan is opgenomen is dat meerdere eisen raakvlakken hebben met de verschillende beleidsterreinen die onder de Wmo vallen en ook als hoofddoelstellingen door de gemeente zouden kunnen worden overgenomen. Voorbeelden zijn:

- De sociale samenhang van de samenleving is gewaarborgd
- Er is geen armoede/uitsluiting
- Iedereen heeft toegang tot een betaalbare woning van goede kwaliteit
- Publieke en dagelijkse voorzieningen zijn bereikbaar, toegankelijk, bruikbaar en veilig voor iedereen
- De bevolking is lichamelijk en geestelijk gezond
- De bevolking voelt zich gezond
- De gezondheidszorg is van goede kwaliteit en toegankelijk voor iedereen; inclusief preventie en nazorg
- Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
- Iedereen kan actief of passief deelnemen aan culturele uitingen en activiteiten

2.6. VN Standaard regels

De participatiegedachte vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt ondersteund door het 'VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap'.

'Het doel van dit verdrag is het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid te bevorderen, beschermen en waarborgen, en ook de eerbiediging van hun inherente waardigheid te bevorderen. De doelgroep 'personen met een handicap' omvat personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving'. *(bron: verdrag inzake de rechten van personen met een handicap New York, 13 december 2006)*

'Het uitgangspunt van dit verdrag is dat alle burgers gelijkwaardig zijn en daarom dezelfde rechten hebben. Een beperking doet zich voor tussen mensen met een functiebeperking en hun omgeving. Het is daarbij niet zo dat het individu zich moet aanpassen aan de maatschappij, maar dat de maatschappij moet zorgen dat alle burgers gelijke mogelijkheden hebben, zelfredzaam kunnen zijn. Dit impliceert een verandering en een omslag in denken op alle beleidsterreinen van de gemeente. Integraal gehandicaptenbeleid is een goed hulpmiddel voor een goede uitvoering van de Wmo.' *(Jaarverslag SIGW, 2007)*

Geconcludeerd kan worden dat op alle fronten overheden werken aan de participatie van alle partijen in de maatschappij. Er wordt toegewerkt aan randvoorwaarden voor hen die om verschillende redenen daar moeite mee hebben. Al deze lijnen komen op lokaal niveau samen voor de gemeente.

3. Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is een brede, algemene term voor alle activiteiten die de overheid onderneemt om burgers te betrekken bij haar activiteiten. Op grond van de Wmo is de gemeente wettelijk verplicht om haar inwoners en belanghebbenden bij de voorbereidingen van het beleid te betrekken. Inwoners of andere partijen mogen ook zelfstandig voorstellen indienen voor Wmo-beleid.

In het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt de term burgerparticipatie gebruikt omdat dit beter aansluit bij de insteek van de Wmo. De term interactief beleid wordt ook veel gebruikt. Het gaat dan om een afgebakend beleidsproces waarin beleid samen met burgers of andere betrokkenen wordt ontwikkeld, uitgevoerd en/of geëvalueerd. De participatie van inwoners in het kader van de Wmo kan niet worden opgevat als een afgebakend interactief proces, maar als een punt van voortdurende aandacht.

Foto invoegen

3.1. Deelnemers Wmo beleid

Als gemeente heb je met verschillende partners te maken. Hierbij kan gedacht worden aan de eigen inwoners, lokale en (boven)regionale organisaties en formele inspraakorganen. Er zijn verschillende redenen om burgerparticipatie te organiseren:

- Inwoners hebben er recht op om mee te praten over zaken die hen aangaan;
- Verbeteren van beleid, problemen kunnen adequater worden opgelost als de vragen en behoeften van mensen beter bekend zijn;
- Verbeteren van beleid door het inzetten van kennis en ervaring van de burgers;
- Vergroten van het draagvlak voor de uiteindelijke beleidskeuzes.

Burgerparticipatie is al een bekend verschijnsel voor de gemeente bij andere beleidsterreinen, maar nieuw is vooral de wijze waarop de gemeente het beleid afstemt op de wensen van de inwoners. In de gemeente Wijk bij Duurstede is bijvoorbeeld een lokale cliëntenraad aanwezig die adviseert over het minimabeleid. Een afgevaardigde van deze lokale raad is vertegenwoordigd in een Regionale Cliëntenraad Wet Werk en Bijstand van de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn en Heuvelrug. Vanuit de Wet voorzieningen gehandicapten was door middel van een verordening de cliëntenparticipatie van het gehandicaptenplatform, de Stichting Integratie Gehandicapten Wijk bij Duurstede (SIGW) vastgelegd. Bij maatschappelijke ondersteuning, zoals bedoeld in de Wmo, gaat het echter ook om beleidsterreinen als wijk- en buurtbeleid en het vrijwilligerswerk. De Wmo is opgezet om het beleid echt op lokale wensen en behoeften af te stemmen en daarom streeft de gemeente ernaar om ook andere groepen burgers dan de bestaande cliëntenraden te betrekken bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

3.1.1. Regierol Gemeente Wijk bij Duurstede

De gemeente heeft vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning een sterke regierol gekregen. De gemeente moet er voor zorgen dat iedere burger volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij. Een voorbeeld hiervan is dat ouderen en mensen met een beperking geen drempels mogen ervaren bij bijvoorbeeld het aanvragen van voorzieningen. De gemeente heeft de opdracht om mensen in hun beperkingen te compenseren. Elke gemeente mag zelf bepalen hoe ze de maatschappelijke ondersteuning organiseert. De gemeente heeft de regie gekregen omdat de gemeente beter zicht heeft op de plaatselijke

situatie dan de rijksoverheid. De gemeente weet ook welke organisaties ingeschakeld kunnen worden en aan welke voorzieningen burgers behoefte hebben.

De gemeente ontwikkelt op interactieve wijze beleid en onderhoudt hiervoor relaties met organisaties en samenwerkingsrelaties. Ook worden diensten van diverse organisaties gesubsidieerd of ingekocht. De gemeente geeft richting maar ook ruimte, benoemt resultaten en laat rekenschap afleggen. De gemeente werkt hierbij onder andere nauw samen met:

- De Wmo-adviesraad als onafhankelijk adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd advies kan geven aan de gemeente en/of andere organisaties over beleid op het gebied van wonen, welzijn en zorg.
- De verschillende vrijwilligersorganisaties in de gemeente die subsidie krijgen van de gemeente om taken op het gebied van wonen, zorg en welzijn uit te kunnen voeren.
- Professionele organisaties die collectieve of individuele ondersteuning bieden. Zij werken geheel of gedeeltelijk in opdracht van de gemeente (zoals thuiszorginstellingen of het maatschappelijk werk)
- De Brede Welzijnsinstelling, stichting Binding. Binding voert een aantal taken uit in opdracht van de gemeente vanuit een subsidierelatie

Het Wmo-loket heeft in dit rijtje een aparte rol. Het Wmo-loket is de uitvoeringsorganisatie voor de gemeente van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het Wmo-loket werkt in mandaat namens de gemeente Wijk bij Duurstede en geeft onder andere indicaties af voor diverse individuele Wmo-voorzieningen.

3.1.2. Rol adviesraad Wmo

De gemeente heeft ervoor gekozen om een formeel adviesorgaan in het leven te roepen, de adviesraad Wmo Wijk bij Duurstede. De taken en bevoegdheden van deze organisatie zijn in een verordening vastgelegd.

De adviesraad kent een aantal doestellingen:

1. Het behartigen van belangen van de doelgroepen die behoren bij de relevante prestatievelden
2. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college over onderwerpen die de voorbereiding, vaststelling, uitvoering, verbetering, controle en evaluatie van het gemeentelijk beleid ten aanzien van de Wmo betreffen.
3. Het zorg dragen, zelfstandig als adviesraad dan wel als bewaker dat burgers en hun organisaties worden betrokken bij de totstandkoming van beleid.
4. Het bijdragen aan de totstandkoming van het gemeentelijk beleid en de kwaliteit van de dienstverlening bij de uitvoering van de Wmo.

De taken van de adviesraad komen voort uit de doelstellingen en worden apart genoemd in de 'verordening Adviesraad Wmo Wijk bij Duurstede'. De adviesraad Wmo bestaat uit minimaal 7 en maximaal 15 leden waarvan maximaal de helft bestaat uit niet-georganiseerde doelgroepen en/of inwoners. In de adviesraad Wmo hebben zitting:

- a. Vertegenwoordigers van in de gemeente Wijk bij Duurstede gevestigde (of werkzame) representatieve belangenorganisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning; uitgangspunt is 1 vertegenwoordiger per organisatie;
- b. Vertegenwoordigers van niet-georganiseerde doelgroepen in de gemeente Wijk bij Duurstede en
- c. Betrokken inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede.

3.1.3. Organisaties

Verschillende organisaties, zowel professioneel als vrijwillig, voeren werkzaamheden uit voor de gemeente. Dit wordt gedaan vanuit een subsidierelatie of andere (wettelijke) verplichtingen. Voorbeelden hiervan zijn de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD), de relaties met de woningbouwstichtingen en de brede welzijnsinstelling Stichting Binding. Ook zijn er zelfstandige initiatieven van organisaties. Een voorbeeld hiervan is het WIEL. Het WIEL staat voor 'Wijkse Integratie binnen de Eerste Lijn' en is een initiatief van een aantal huisartsen in de gemeente. De relatie met de gemeente is dat zij initiatieven nemen die raakvlakken hebben met de uitvoering van het gemeentelijk Gezondheidsbeleid. Het is daarom wenselijk om als gemeente betrokken te zijn bij deze ontwikkelingen. Voor een gemeente is het van belang om zicht te hebben op de bestaande netwerken en daar waar het mogelijk is verbindingen te leggen. De ontwikkeling van een Brede Welzijnsinstelling in Wijk bij Duurstede, als krachtenbundeling van drie bestaande welzijnsorganisaties sluit goed aan bij de wens om samenhang in de uitvoering van Wmo-beleid te realiseren. Dit initiatief wordt ondersteund vanuit de gemeente. Er zijn veel organisaties die taken uitvoeren die betrekking hebben op de Wmo. Als bijlage is een overzicht opgenomen van hulporganisaties.

3.1.4. Inwoners

De inwoners zijn een uitermate belangrijke partner. Het is echter ook een groep die niet altijd even makkelijk bereikbaar is voor de gemeente.

Zoals al eerder is genoemd hebben inwoners er recht op om mee te praten over zaken die hen aangaan. Er is heel veel deskundigheid onder inwoners waar de gemeente graag gebruik van wil maken. Problemen kunnen adequater worden opgelost als de vragen en behoeften van mensen beter bekend zijn en door het inzetten van de kennis en ervaring kan ook het beleid verbeterd worden. De vraag is echter altijd op welke wijze inwoners het beste benaderd kunnen worden. De gemeente is van mening dat het om een concreet thema moet gaan en dat je de mensen direct moet kunnen benaderen. Mensen per wijk of per onderwerp betrekken, is een keuze. Een marktonderzoek² en interviewgesprekken³ aan huis zijn intensieve maar zeer bruikbare methodes gebleken.

FOTO INVOREN

² Onderzoek 2006 naar de ervaring rond de thuiszorg i.v.m. de aanbesteding hulp bij het huishouden.

³ In het kader van Wijkgericht werken zijn in 2006 in Langbroek interviewgesprekken gehouden t.b.v. het dorpsplan.

4. Samenhangende wetten

Er is een aantal wetten die in samenhang moeten worden gezien met de Wmo. Daarnaast is de Wmo een paraplu voor beleidsterreinen die vanuit een andere (eerdere) verantwoordelijkheid al zijn opgepakt. Eén van de doelen van de Wmo is om de samenhang tussen de verschillende wetten en beleidsterreinen te bevorderen. Om dit te bewerkstelligen is het goed te volgen wat er gebeurt, de integrale aanpak te bevorderen en de leemtes op te vullen.

Hieronder wordt ingegaan op een aantal samenhangende wetten. In het kort wordt ingegaan op het doel van de wet. Vervolgens worden de aandachtspunten vanuit deze wet voor het Wmo beleidsplan genoemd. De aandachtspunten worden in hoofdstuk 7 opgenomen waar de vertaalslag wordt gemaakt naar het Wmo programma en de beleidsdoelen die worden vastgesteld.

4.1. Algemene wet bijzondere ziektekosten

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten ligt in principe in het verlengde van de Wmo. Daar waar de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het kader van de Wmo ophouden beginnen de verantwoordelijkheden van de AWBZ. Voorkomen moet worden dat mensen tussen wal en schip raken. Maar de gemeente moet niet het vangnet van de AWBZ worden. Voorbeelden van grensgebieden zijn: individuele voorzieningen en huishoudelijke zorg voor mensen met een indicatie voor verblijf bij een organisatie die niet AWBZ erkend is.

4.1.1. Aandachtspunten voor het Wmo beleidsplan:

1. Mensen moet niet tussen "wal en schip" raken. Dit vraagt om tijdige signalering en goede afstemming met het Zorgkantoor en het Centrum Indicatiestelling Zorg wat betreft de AWBZ-voorzieningen over taken en verantwoordelijkheden. Het Wmo-loket en de Wmo-indicatieadviseurs spelen hier een belangrijke rol bij.
2. Overheveling van nieuwe taken vanuit de AWBZ, zoals de Ondersteunende Begeleiding en financiering van Stichting Mee
3. Mogelijke toekomstige wijzigingen in het beleid van de (rijks)overheid.

4.2. Wet collectieve preventie volksgezondheid

Het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede is een belangrijke gemeentelijke taak. In de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) is helder omschreven wat gemeenten moeten doen op het terrein van de openbare gezondheidszorg. De WCPV onderscheidt drie deeltherreinen: collectieve preventie, infectieziektebestrijding en jeugdgezondheidszorg. Deze terreinen zijn nader uitgewerkt in de 'Nota lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 Gemeente Wijk bij Duurstede'.⁴ Op grond van de WCPV moet de Gemeenteraad iedere vier jaar een nota vaststellen waarin wordt aangegeven wat de hoofdlijnen, kaders en prioriteiten zijn van het gemeentelijke gezondheidsbeleid. In Wijk bij Duurstede is in 2008 de tweede nota lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld voor de periode 2008-2011. Als onderdeel van deze nota wordt jaarlijks een jaarplan vastgesteld. In dit jaarplan staan concrete projecten die de gemeente uitvoert om de gezondheid van de inwoners te verbeteren. Voorbeelden hiervan zijn projecten gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl, om gebruik van alcohol en drugs te verminderen en om de psychosociale gezondheid van inwoners te verbeteren.

⁴ Nota lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 gemeente Wijk bij Duurstede, vastgesteld d.d. 19 februari 2008.

4.2.1. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Afstemming met uitvoering van projecten vanuit de nota gezondheidsbeleid. Bijvoorbeeld valpreventie, en 'bevordering gezonde leefstijl' (voorlichting over alcohol en drugs, bewegen en voeding).

4.3. Wet op de Jeugdzorg

De Wet op de Jeugdzorg komt in beeld als er sprake is van ernstige problemen met opvoeden en opgroeien. Deze wet sluit daarmee naadloos aan op de taak die de gemeente heeft gekregen bij het ondersteunen van ouders bij het opvoeden en van jongeren bij het opgroeien (prestatievelid 2).

4.3.1. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Afstemming met de uitvoering van het jeugdbeleid en nieuwe ontwikkelingen (zie beleidsterreinen)
2. Bieden van een sluitend netwerk, zorgen dat er hulp geboden wordt en gezinnen/gezinsleden niet tussen "wat en schip raken".

4.4. Wet werk en bijstand

De kern van deze wet bestaat eveneens uit participatie en zelfredzaamheid. In dit geval zijn beide begrippen gericht op werk. Mensen moeten participeren in de maatschappij en het hoofddoel van deze wet is mensen toe te leiden naar regulier werk. In eerste instantie zijn mensen zelf verantwoordelijk om een baan te vinden en daarmee in het eigen onderhoud te voorzien. Als dat niet lukt, heeft de gemeente de verantwoordelijkheid hierbij hulp bieden. Er is sprake van een wederzijdse verantwoordelijkheid. De gemeente draagt zorg voor inkomen en re-integratietrajecten, maar de cliënt heeft de verantwoordelijkheid om zich zodanig in te spannen dat re-integratie mogelijk is. Re-integratie is gericht op de versterking en verbreding van de capaciteiten van het individu met als doel toeleiding naar werk. Vrijwilligerswerk kan een stap zijn in een re-integratietraject waarbij het ook mogelijk is dat vrijwilligerswerk een eindfase van het re-integratietraject is. De peilers inkomen, werk en zorg sluiten aan op de Wmo. Hierbij moet aandacht zijn voor de persoon, begeleiding van de persoon en passende werkzaamheden.

4.4.1. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. De RSD (Regionale Sociale Dienst) houdt zich bezig met de gebieden werk en inkomen. De daaruit vloeiende taken participatie, als onderdeel van re-integratie en werk, moeten worden gekoppeld aan de Wmo.
2. De 'armoedeval' kan worden tegengegaan door het toepassen van individuele draagkrachtmetingen voor mensen tussen de 100 en 110% van het wettelijk minimuminkomen.
3. Vrijwilligerswerk moet worden gestimuleerd als opstap naar regulier werk of als participatiemogelijkheid.

4.5. Wet sociale werkvoorziening

Het doel van de Wet sociale werkvoorziening is het bevorderen dat arbeidsgehandicapten kunnen deelnemen aan het arbeidsproces door passende werkvormen te realiseren. Voorbeelden hiervan zijn begeleid werk, detachering of het aanbieden van werk in een beschutte omgeving. Binnen de modernisering van de Wsw is het de bedoeling dat er vooral gekeken wordt naar de capaciteiten van de persoon en het verbeteren en verbreden daarvan. Hierdoor kan ook deze groep inwoners meedoen in de maatschappij. De gemeente kan een Persoonsgebonden budget verstrekken, regelt het wachtlijstbeheer en de cliëntenparticipatie moet goed vorm worden gegeven.

4.5.1. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Vanuit de Wmo kan een bijdrage worden geleverd aan de integratie van arbeidsgehandicapten (WSW) en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (WWB).
2. Iedereen moet kunnen “meedoen”

4.6. Wet inburgering

Meedoen is dé centrale doelstelling van de Wmo. De doelgroep allochtonen is één van de doelgroepen die deel moet kunnen nemen aan de samenleving. Het doel van de Wet inburgering is dan ook om allochtonen meer mee te laten doen. Deze wet wil eventuele hindernissen hiervoor wegnemen. Om te kunnen participeren in de samenleving is het beheersen van de Nederlandse taal en het kennen van de maatschappij een belangrijke voorwaarde. De inburgeringsplichtige is zelf verantwoordelijk voor zijn inburgering. Vanaf het moment dat de inburgeringsplicht is vastgesteld heeft de inburgeringsplichtige 5 jaar de gelegenheid het examen te halen. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van voorlichting en faciliteiten en het handhaven van de wet. Binnen het inburgeringsprogramma wordt niet alleen aandacht besteed aan de taal en maatschappij, maar ook aan werk en integratie.

4.6.1. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan:

1. Doordat er meer taken direct naar de gemeente toekomen krijgt de gemeentelijke regiefunctie een steviger basis. Door hierin de afstemming te zoeken kunnen de middelen efficiënter ingezet worden.

5. In nota of deelplan uitgewerkte beleidsterreinen

De Wet maatschappelijke ondersteuning is heel breed. Door de wet als een overkoepelende wet te zien kan de samenhang bevorderd worden en kan er gewerkt worden vanuit één filosofie. Dwarsverbanden zijn hierbij noodzakelijk. Veel beleidsonderwerpen zijn reeds in beleidsplannen of een deelplan vastgelegd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de beleidsterreinen die zijn uitgewerkt in een beleidsplan of deelplan. Ingegaan wordt op de huidige situatie, de ontwikkelingen en de aandachtspunten voor het Wmo beleidsplan. De aandachtspunten worden evenals die van de samenhangende wetten in hoofdstuk 7 opgenomen. In dit hoofdstuk wordt een vertaalslag per prestatievelde naar het Wmo programma en de beleidsdoelen die worden vastgesteld, gemaakt.

5.1. Mantelzorg

5.1.1. Huidige situatie

Het deelplan Mantelzorg⁵ maakt formeel onderdeel uit van het beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning. Mantelzorg heeft ook in onze gemeente een grote omvang en is (gewild of ongewild) een belangrijk onderdeel geworden van de huidige zorgstructuur.

De begrippen 'mantelzorger' en 'vrijwilliger' worden vaak in een adem genoemd. Dit is echter niet terecht. Het geven van mantelzorg komt voort uit de persoonlijke band die iemand heeft met bijvoorbeeld de partner, kinderen, familie of vrienden. Vrijwilligerswerk is werk dat onverplicht en onbetaald wordt uitgevoerd. Mantelzorg is vaak geen keuze. Het is iets wat op je pad komt, een morele verplichting. Een vrijwilliger kiest bewust voor het verlenen van zorg en heeft hier ook bewust tijd voor vrij gemaakt. Beide beleidsterreinen hebben dan ook eigen beleid nodig met eigen specifieke aandachtspunten.

5.1.2. Ontwikkelingen

Met de komst van de Wmo is de taak van de gemeente op het gebied van mantelzorgondersteuning formeel vastgelegd. Ook vóór de komst van de Wmo hield de gemeente zich echter bezig met mantelzorgondersteuning, maar wel in beperktere mate. In het deelplan en het hierbij behorende actieplan worden een aantal concrete voorstellen gedaan om de mantelzorgondersteuning in Wijk bij Duurstede te versterken. Om deze voorstellen te kunnen uitvoeren is een consultant mantelzorgondersteuning aangesteld voor 24 uur per week. Deze persoon gaat, naast het direct ondersteunen van individuele mantelzorgers, onder andere de volgende activiteiten uitvoeren :

- Geven van informatie en voorlichting over mantelzorg aan organisaties en mantelzorgers zelf
- Het in kaart brengen van wensen van mantelzorgers en uitbreiden van het aanbod voor mantelzorgers (bijvoorbeeld het organiseren van lotgenotencontact)
- Het ondersteunen van inspraak van mantelzorgers bij het (Wmo) beleid van de gemeente
- Organiseren dag van de mantelzorg en activiteiten voor jonge mantelzorgers
- Activiteiten opzetten gericht op de ondersteuning van individuele mantelzorgers zoals ondersteuning bij de aanvraag van professionele hulp en andere voorzieningen, zoals in de deelnota uitgewerkt is.

5.1.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

Uitvoering deelplan bewaken, op nieuwe ontwikkelingen inspelen en zonodig het beleid hierop aanpassen.

⁵ Deelplan mantelzorg Wijk bij Duurstede, vastgesteld maart 2008

5.2. Vrijwilligerswerkbeleid

5.2.1. Huidige situatie

In 2003 is de nota vrijwilligerswerkbeleid vastgesteld. In de nota zijn drie doelstellingen geformuleerd:

1. Het bevorderen van de positieve waarde van de output van vrijwilligerswerk: dat wil zeggen de waarde van de activiteiten die door de verschillende vrijwilligersorganisaties verricht worden.
2. Het bevorderen van de politiek-maatschappelijke besturingswaarde die vrijwilligerswerk biedt, met name vanuit de signaalfunctie die vrijwilligersorganisaties kunnen vervullen.
3. Het bevorderen van de politiek-maatschappelijke besturingswaarde die vrijwilligerswerk biedt, met name vanuit de grote waarde die wordt toegekend aan betrokkenheid en participatie, ofwel het proces dat kan leiden tot sociale cohesie binnen een lokale gemeenschap.

Hieruit zijn drie projecten voortgekomen bestaande uit verschillende instrumenten. Eén van de instrumenten is het ontwikkelen van een Servicepunt met een betaalde parttime kracht. Het servicepunt (later steunpunt genoemd) is in 2008 geëvalueerd.

5.2.2. Ontwikkelingen

Een nieuwe nota is nog niet ingepland. Op basis van de evaluatie van het steunpunt is voor de jaren 2008 en 2009 het volgende voorgesteld:

1. Structurele werkzaamheden van het Steunpunt handhaven op 24 uur per week.
2. Formuleren van aantal aanvullende werkzaamheden, te weten:
 - maatschappelijke stages voortgezet onderwijs;
 - maatschappelijk betrokken ondernemen;
 - het project 'actief ouder worden';
 - versterking van vrijwilligersorganisaties in de zorg.
3. Plaatsen van de werkzaamheden in het totale perspectief van de Brede Welzijnsinstelling, Stichting 'Binding', zoals genoemd onder paragraaf 3.1.3. Het takenpakket bespreken met het bestuur van de stichting en een en ander uitwerken in producten en een nieuw op te stellen budgetovereenkomst.

5.2.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Ontwikkelen van een nieuwe nota in de beleidsperiode 2008-2011 en aansluiten bij de Wmo.
2. Werkzaamheden in het totale perspectief van de Brede Welzijnsinstelling.

5.3. Sportbeleid

5.3.1. Huidige situatie

In 2007 is een nieuwe sportnota vastgesteld. In de WMO zijn negen prestatievelden opgenomen, op basis waarvan de gemeente beleid moet formuleren. Het sportbeleid heeft een relatie met een aantal verschillende prestatievelden. Er is met name samenhang tussen de prestatievelden die gericht zijn op:

- Het bevorderen van de sociale samenhang,
- Gerichte ondersteuning van jongeren,
- Informatievoorziening,
- Het ondersteunen van vrijwilligers
- Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer door kwetsbare groepen.

Deze aspecten komen terug in de sportnota.

5.3.2. Ontwikkelingen

De afgelopen jaren hebben tal van ontwikkelingen in de samenleving plaatsgevonden die van invloed zijn op het sportgedrag van mensen. Sport is van groot belang voor de samenleving en dat belang wordt steeds meer onderkend. In de nota wordt aan vier doelgroepen extra aandacht besteed:

- Mensen met een functiebeperking;
- Allochtonen;
- Ouderen;
- Jeugd.

Naast aandacht voor doelgroepen maakt ook beleid ten aanzien van (sport)voorzieningen en de invulling van sportfuncties bij bijvoorbeeld sportverenigingen, vrijwillig of in dienstverband, onderdeel uit van de sportnota. Tot slot zijn in de sportnota kaders opgesteld waarbinnen toekomstige situaties kunnen worden getoetst. Hierbij kan gedacht worden aan topsport, evenementen en het subsidiebeleid. Jaarlijks zal de nota geëvalueerd worden.

5.3.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Bij de jaarlijkse evaluatie van de sportnota stilstaan bij wat de actiepunten voor de maatschappelijke ondersteuning betekenen. Inzoomen of de samenhang voldoende gewaarborgd is of dat er nog aanvullende mogelijkheden zijn ondersteunt vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning.
2. Bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid en veiligheid (BTBV) van sportaccommodaties is belangrijk om de participatie van mensen met een functiebeperking te bevorderen.
3. Bij nieuwbouwplannen van sportaccommodaties wordt ervoor gezorgd dat de accommodaties BTBV zijn.

5.4. Woonruimtebeleid/Volkshuisvesting

5.4.1. Huidige situatie

De woonvisie is opgesteld voor de periode van 2004 - 2007. Bij het opzetten van de visie was het wonen volop in beweging. De woningvraag zou de laatste jaren sterk veranderd zijn als gevolg van het toenemende aantal oudere huishoudens, de wens om te kopen, de wens tot meer keuzemogelijkheden, de regionale oriëntatie op de woningmarkt, de roep om kwaliteit, veiligheid, ruimte in en om de woning, etc. De verwachting was dat deze tendensen ook de komende jaren zouden blijven spelen.

5.4.2. Ontwikkelingen

Een nieuwe woonvisie wordt vooralsnog niet ontwikkeld. Wel worden er (prestatie)afspraken gemaakt met de woningbouworganisaties. Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het terrein van levensloopbestendig bouwen (toegankelijkheid en geschiktheid van woningen). Ook vanuit de individuele voorzieningen binnen de Wmo (woonvoorzieningen) is het belangrijk om levensloopbestendig te bouwen om er zo voor te zorgen dat mensen ook met beperkingen langer thuis kunnen blijven wonen en dus kunnen meedoen in de samenleving. Over levensloopbestendig bouwen is een nota geschreven waarin eensluidende definities en hanteerbare en realiseerbare richtlijnen voor bestaande bouw, nieuwbouw en de woonomgeving zijn vastgelegd. Naar aanleiding van een pilot zullen vervolgfafspraken gemaakt worden met de woningbouworganisaties en projectontwikkelaars.

5.4.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Ontwikkelen van levensloopbestendig bouwen in Wijk bij Duurstede door het volgen van de richtlijnen in de nota 'Toegankelijkheid en geschiktheid van woningen'
2. Woningtoewijzingsysteem ontwikkelen in samenhang met bestaande aangepaste/aanpasbare woningen
3. Beleid met betrekking tot de toewijzing van en omgang met dure woonvoorzieningen ontwikkelen en uitvoeren
4. Onderzoek naar de mogelijkheid van begeleid wonen voor jongeren, kleinschalige gezinsvervangende tehuizen, bijzondere ouderenhuisvesting en overige doelgroepenhuisvesting.

5.5. Zorg in buitengebied

5.5.1. Huidige situatie

In januari 2008 is de nota "Zorg in het buitengebied" door de gemeenteraad vastgesteld. Dit document betreft een onderzoek naar de mogelijkheden om in het buitengebied woonzorgvoorzieningen te vestigen.

5.5.2. Ontwikkelingen

De aanleiding voor de nota was de ontwikkeling dat meerdere initiatiefnemers aan de randen van de huidige kernen of in het buitengebied woonzorgvoorzieningen willen realiseren. De initiatieven komen tegemoet aan de toenemende vraag naar zorg en de sterke behoefte van zorgvragers aan meer specifieke voorzieningen op gemeentelijk niveau.

5.5.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Initiatieven gericht op woonzorgvoorzieningen hebben consequenties voor het Wmo beleid. Op het niveau van individuele voorzieningen kan dit een druk op het Wmo budget geven wanneer het inwoners betreft die van buiten Wijk bij Duurstede komen. Als het gaat om eigen inwoners zijn vaak al Wmo-voorzieningen toegekend en speelt dit probleem niet.
2. Ook zal het aanbod van voorzieningen hierop moeten inspelen.
3. Noodzakelijk is het aantal initiatieven in kaart te brengen, te volgen en beleid te ontwikkelen waardoor de kosten beheersbaar blijven en niet alle kosten op het Wmo budget afgewenteld worden. Goede afspraken met zorgaanbieders en het Zorgkantoor (AWBZ) zijn hierdoor noodzakelijk.

5.6. Structuurvisie

5.6.1. Huidige situatie

In de gemeentelijke structuurvisie worden afwegingen gemaakt voor het toekomstig ruimtelijk beleid op lokaal niveau. Er worden keuzes gemaakt over de gewenste ruimtelijke ontwikkeling op de lange termijn, en de daarvoor noodzakelijke maatregelen op korte termijn. Het is het richtinggevend document waarin voor overheden, maatschappelijke organisaties, private partijen en burgers duidelijk wordt welk ruimtelijk beleid de gemeente nastreeft. Met betrekking tot de volgende thema's: 'wonen en zorg (visie op voorzieningen)', 'werk en mobiliteit', 'toerisme, recreatie en cultuur' en 'onderwijs en voorzieningen' is inmiddels een reeks deelnota's verschenen. In elk van deze deelnota's wordt vanuit het betreffende thema de visie en ambitie gepresenteerd. Deze visies en ambities worden in een later stadium bijeen gebracht en uitgewerkt tot één integraal gemeentelijk programma voor een eerste periode van 5 jaar, met een doorkijkje naar de periode daarna.

5.6.2. Ontwikkelingen

Uit de deelnota's zijn enkele dilemma's naar voren gekomen, die bepalend zijn voor het beantwoorden van de vraag: "Wat voor gemeente moet Wijk bij Duurstede zijn in 2020?". Er zullen daarom keuzes gemaakt moeten worden. Er is in een brede maatschappelijke discussie met de inwoners van Wijk gepraat over belangrijke vraagstukken die spelen en beantwoord moeten worden om de Structuurvisie op te kunnen stellen. Er zijn tien dilemma's geformuleerd. Een aantal van deze dilemma's hebben ook raakvlakken met de Wmo. Voorbeelden hiervan zijn:

1. Kiezen we voor spreiding op buurtniveau of voor clustering op wijk/stadsniveau van zorg en voorzieningen in relatie tot wonen?
2. Wil de gemeente inzetten op de sector zorg en cultuur en deze uitbouwen tot een bovenlokaal voorzieningenniveau? Of streeft de gemeente deze ambitie niet na?
3. Willen we in de toekomst bestemmingsplannen Wmo-proof maken?

5.6.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. De uitkomsten van het maatschappelijk debat moeten verbonden worden met de consequenties voor het (uitvoerings)beleid van de Wmo.

5.7. Cultuurbeleid

5.7.1. Huidige situatie

De huidige cultuurnota was vastgesteld voor de periode 2003-2007. Een nieuwe nota is in ontwikkeling.

5.7.2. Ontwikkelingen

In de nota worden de beleidskaders vastgesteld waarbinnen de gemeente de ambities van cultuur willen realiseren. Deze kaders zijn:

- 1) behoud en ontwikkeling van de Wijkse Cultuur
- 2) vergroten cultuurbereik onder jongeren
- 3) cultuurhistorische identiteit versterken
- 4) cultuurontwikkeling op het platteland
- 5) nieuwe initiatieven: verbinding, ontmoeting en samenwerking

5.7.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. "Ontmoeten" is een thema dat ook in de Wmo centraal staat. Cultuurbeleid wordt verbindend en uitdagend gezien. In relatie tot de Wmo is het belangrijk om de voorzieningen op behoeften aan te sluiten om de lokale samenhang te versterken.
2. Cultuur zorgt voor levendigheid in Wijk bij Duurstede. Een bijkomstig neveneffect hiervan is dat mensen met een verschillende achtergrond elkaar ontmoeten. Daardoor kunnen cultuurvoorzieningen bijvoorbeeld bijdragen aan het voorkomen en verminderen van eenzaamheid en het stimuleren van ontmoeting.
3. Aandacht voor de participatie van mensen met een laag inkomen.

5.8. Onderwijsbeleid

5.8.1. Huidige situatie

De laatste tien jaar is de trend zichtbaar om bij basisscholen ook andere functies te clusteren; in de eerste plaats meestal naschoolse opvang, kinderopvang 1-4-jarigen en peuterspeelzaalwerk. Dat gebeurt in zogenoemde brede scholen. Belangrijke voordelen zijn

dat de kinderen in of bij hetzelfde (vertrouwde) gebouw kunnen blijven, dat er inhoudelijk beter aan een doorgaande lijn gewerkt kan worden en dat de kinderen minder hoeven te reizen. Ook worden de ouders hierdoor ontlast. Afhankelijk van de vragen en mogelijkheden kan een brede school verder uitgebreid worden met jeugdzorg (een Centrum voor Jeugd en Gezin), een bibliotheek of andere maatschappelijke of medische voorzieningen.

Wijk bij Duurstede kent op dit moment alleen de brede school Noorderwaard, met twee basisscholen en alle varianten van kinderopvang. In Cothen is een brede school in aanbouw, bestaande uit één basisschool en alle varianten van kinderopvang. Overigens zal de andere basisschool nadrukkelijk ook participeren in het activiteitenprogramma van de brede school. Bovendien zal de school een ontmoetingsfunctie hebben voor het dorp.

5.8.2. Ontwikkelingen

- In de kern Wijk bij Duurstede is een tweede brede school in ontwikkeling. Hier zal naar verwachting ook het Centrum voor Jeugd en Gezin fysiek gevestigd worden, en wellicht nog andere (zorg)voorzieningen.
- Er loopt een wetgevingstraject passend onderwijs. Volgens deze wet zijn vanaf 2011 de basisscholen verplicht om in principe ook kinderen met een beperking aan te nemen en hen passend onderwijs te bieden.

Dit betekent dat scholen nu al moeten nadenken over hun bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid, en veiligheid (BTBV) en benodigde voorzieningen. Dat geldt voor de brede school Cothen maar ook voor de brede school (in ontwikkeling) in de kern Wijk. Idealiter kan dan bij de bouw of bij renovatie al rekening gehouden worden met de noodzakelijke voorzieningen, zodat veel meer kinderen gewoon in hun eigen woonplaats en samen met hun leeftijdgenoten onderwijs kunnen volgen.

5.8.3. Aandachtspunten voor Wmo-beleidsplan

- In de brede school Wijk goede verbinding van school, CJG, kinderopvang en eventuele zorgvoorzieningen tot stand brengen, zodat meerwaarde ontstaat;
- Mogelijkheid onderzoeken van woningen voor doelgroepen boven een school? (ouderen en mensen met een lichte beperking);
- Aandacht voor vve(voor- en vroegschoolse educatie)-beleid: onderzoeken hoe de doelgroep (peuters met taalachterstand) bereikt kan worden nu steeds minder kinderen naar peuterspeelzalen gaan en hoe de aansluiting is met de basisscholen.
- Aandacht voor de BTBV bij renovatie en nieuwbouw van scholen

5.9. Jeugdbeleid

5.9.1. Huidige situatie

De nota jeugdbeleid is vastgesteld voor de periode 2004-2009. Het beleid is in de eerste plaats gericht op het creëren van een eigen plek in de samenleving voor de jeugd. Een eigen plek met voldoende sport- en speelmogelijkheden, ruimte op straat om elkaar te ontmoeten en voor een eigen cultuurbeleving. Maar ook mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling van talenten en ruimte om fouten te maken en die te corrigeren. Daarnaast is het integraal jeugdbeleid ook een aanvulling op het beleid dat tot nu toe gevoerd is. Het moet het jeugdbeleid in Wijk bij Duurstede een meer integraal karakter geven. Niet alleen moeten de betrokken organisaties samenwerken op de verschillende terreinen. Er moet ook sprake zijn van een gemeenschappelijk doel, van afstemming en samenhang. Samenhang betekent niet dat je allemaal hetzelfde moet zijn. Bij samenhang is sprake van een eigen functie en identiteit maar tegelijkertijd van eenheid. Het Wmo-beleid is ook bedoeld om samenwerking van ouders, consultatiebureau, kinderopvang, scholen, jeugdgezondheidsbeleid en jeugdwelzijnswerk te realiseren en tot gemeenschappelijke doelstellingen te komen. In de nota zijn aanbevelingen gedaan en producten genoemd. In de nota is vooruitlopend op de

komst van de Wmo opgenomen dat een zekere voorbereiding op de invoering van de Wmo dient plaats te vinden.

5.9.2. Ontwikkelingen

In de wet is de verplichting opgenomen dat in 2011 elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) binnen haar grenzen moet hebben. Het Rijk stelt de gemeenten hiervoor middelen ter beschikking in de vorm van een Brede Doeluitkering (BDU) jeugd en via het accres van het Gemeentefonds.

Een CJG is een laagdrempelig, fysiek inlooppunt waar (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren voor alles wat met opgroeien en opvoeden te maken heeft terecht kunnen. Het CJG richt zich op de leeftijdsgroep van 9 maanden tot 23 jaar.

In het CJG worden taken op het gebied van jeugd en opvoeden gebundeld. Het CJG moet een herkenbare en laagdrempelige plek zijn, met een duidelijk loket waar men gemakkelijk terecht kan. Bijvoorbeeld in de nabijheid van school, buurt/wijk, en/of de eerstelijnsgezondheidszorg. Achter dit loket moeten de taken van in ieder geval de jeugdgezondheidszorg, jeugdwelzijnswerk, de delen van het algemeen maatschappelijk werk die voor jeugdigen en/of ouders relevante ondersteuning aanbieden en andere organisaties op het gebied van de opvoed- en gezinsondersteuning, gebundeld worden. Het CJG zal fysiek gekoppeld worden aan het concept brede school voor primair onderwijs. Zo ontstaat aansluiting en verbinding onderwijs/zorg/welzijn in de jeugdketen.

Zeer belangrijk is de schakel met bureau Jeugdzorg en met de zogenaamde zorg- en adviesteams in het onderwijs.

In Wijk bij Duurstede functioneert daarnaast ook het netwerk jeugdhulpverlening. In het netwerk jeugdhulpverlening komen vertegenwoordigers van diverse disciplines (jeugdgezondheidszorg, onderwijs, maatschappelijk werk, leerplicht, peuterspeelzalen) bij elkaar voor casuïstiekoverleg. Dit netwerk moet zeker een plaats krijgen in het CJG.

Een andere belangrijke ontwikkeling naast de CJG vorming is de invoering van digitale dossiers in de jeugdgezondheidszorg (JGZ), namelijk het Elektronisch Kinddossier (EKD) en de Verwijsindex risicojongeren. Het doel hiervan is om te voorkomen dat kinderen buiten beeld raken. Het EKD JGZ beoogt de papieren dossiers van de JGZ te digitaliseren. Deze digitalisering moet ertoe leiden dat overdracht van gegevens beter kan plaatsvinden, risico's eerder te signaleren zijn en kinderen beter gevolgd kunnen worden. Dit project is opgepakt op provinciale schaal. De verwijsindex, een computersysteem waarmee jeugdhulpverleners kunnen zien welke instanties zich met een bepaalde jongere bezig houden, moet voorkomen dat hulpverleners langs elkaar heen werken en is daarom een signaleringsinstrument voor risicojongeren. Ook dit project wordt vanuit de provincie ondersteund.

5.9.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Integrale visie op de ontwikkeling van een centrum voor Jeugd en gezin
2. Samenhang bevorderen tussen jeugdbeleid en de andere Wmo-prestatievelden.

5.10. Ouderenbeleid

5.10.1. Huidige situatie

In maart 2007 is door de gemeenteraad de 'Ouderennota 2007-2010' vastgesteld. In de ouderennota zijn beleidsuitgangspunten opgenomen die zijn vertaald naar concrete projecten voor de komende 4 jaar. Er worden op dit moment projecten uitgevoerd in samenwerking met diverse organisaties zoals de stichtingen welzijn ouderen, de GGDMN en vrijwilligersorganisaties. De projecten richten zich op het bevorderen van de gezondheid van ouderen bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan valpreventie en een gezonde leefstijl.

Ook wordt in de nota aandacht besteed aan het ondersteunen van mantelzorgers, en het verbeteren van de inkomenspositie, woonsituatie en vervoersvoorzieningen voor ouderen. Al deze projecten hebben tot doel ouderen langer thuis te kunnen laten wonen zodat zij volop deel kunnen nemen aan de maatschappij. In tegenstelling tot wat in veel beleidsnota's staat, ziet de gemeente Wijk bij Duurstede de vergrijzing niet als een probleem dat door de samenleving moet worden opgelost.

Ouderen kunnen en willen heel veel en hebben een schat aan kennis en ervaring. Het is dus geen groep die zich in zijn geheel in de hoek van kwetsbaarheid en afhankelijkheid laat zetten of zit. Een voorbeeld hiervan zijn de vele vrijwilligers in onze gemeente die zich inzetten voor diverse lokale (en/of landelijke) verenigingen en instellingen. Onze gemeente wil ouderen dan ook met respect benaderen en waardeert de ouderen binnen de gemeente om de competenties en mogelijkheden die zij onder andere door hun levenservaring hebben opgedaan.

Uiteraard is er zoals bij elke doelgroep ook een groep ouderen die meer zorg nodig hebben. Voor deze ouderen zijn zorg en welzijnsdiensten georganiseerd, die passen bij de individuele leefstijl, wensen en behoeften. Een voorbeeld hiervan is de unieke opzet van een 'signaleringsnetwerk' (zie hfst 6.3) in de gemeente dat tot doel heeft om eenzaamheid bij inwoners van de gemeente te voorkomen en verminderen.

5.10.2. Ontwikkelingen

De huidige nota wordt jaarlijks geëvalueerd waarna eventueel doelstellingen en/of projecten worden bijgesteld. De komende periode ligt de nadruk op het bevorderen van een gezonde leefstijl voor ouderen. Een onderdeel hiervan is het onderzoeken van de mogelijkheid een consultatiebureau voor ouderen op te richten waar ouderen bijvoorbeeld een gezondheidscheck kunnen doen en advies kunnen krijgen over hun leefstijl. Andere belangrijke aandachtspunten zijn de komende periode het voorkomen en verminderen van eenzaamheid en het ondersteunen van mantelzorgers.

5.10.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Bij de jaarlijkse evaluatie van de ouderennota stilstaan bij wat de actiepunten voor de Wmo betekenen. Inzoomen of de samenhang voldoende gewaarborgd is of dat er nog aanvullende mogelijkheden zijn vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning.
2. Het signaleringsnetwerk, de consultant mantelzorgondersteuning en het eventuele consultatiebureau voor ouderen moet een duidelijke link hebben en houden met het Wmo-loket en het Wmo-beleid.

6. Samenhangende beleidsterreinen

Naast de beleidsterreinen die uitgewerkt zijn in een nota of een deelplan zijn er nog andere beleidsterreinen en werkwijzen die betrekking hebben op de Wmo. Omdat deze van belang zijn voor de invulling van de prestatievelden en hier uitvoering aan gegeven wordt, worden deze hieronder afzonderlijk genoemd.

6.1. Subsidiebeleid

6.1.1. Huidige situatie

De subsidieverordening dateert uit 2005 en moet aangepast worden aan de Wet maatschappelijke ondersteuning. In de verordening zijn beleidsregels opgenomen op basis waarvan subsidie aan organisaties kan worden toegekend.

6.1.2. Ontwikkelingen

De Wet maatschappelijke ondersteuning vraagt om een herijking van het bestaand beleid. De gemeente heeft de regie over meerdere verschillende beleidsterreinen. Vanuit de Wmo-gedachte is het belangrijk om snel in te kunnen spelen op wensen en behoeften van inwoners. Daarom wil de gemeente vaker op projectbasis lokaal de beschikbare budgetten in gaan zetten. Daarom moet afgewogen worden welke (nieuwe) diensten de gemeente wil subsidiëren of wil inkopen welke prestatieafspraken hiervoor al gemaakt zijn met bestaande organisaties en of en hoe deze diensten aangepast moeten worden. De komst van een Brede Welzijns Instelling binnen de gemeente speelt hierbij ook een belangrijke rol. Een grotere welzijnsorganisatie zou op termijn steeds meer (nieuwe) uitvoeringszaken voor zijn rekening kunnen nemen. Dit laat onverlet dat veel organisaties in de gemeente op deelterreinen op blijvende steun en financiering van de gemeente kunnen blijven rekenen op het gebied van Welzijn en zorg. Het is dus niet de intentie om subsidies van andere organisaties over te hevelen naar een brede welzijnsinstelling.

6.1.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Aanpassen subsidiebeleid
2. Herijking bestaand beleid, impuls tot projectfinanciering
3. Wegzetten van uitvoeringstaken bij derden.
4. Nieuwe aanbieders onderbrengen in het reguliere subsidiebeleid.

6.2. Huiselijk geweld

6.2.1. Huidige situatie

De gemeente is verantwoordelijk voor het tegengaan van huiselijk geweld. 1 op de 10 vrouwen krijgt in haar leven te maken met huiselijk geweld. Daarnaast komt huiselijk geweld ook veel voor bij ouderen (ouderenmishandeling), bij kinderen en ook mannen worden het slachtoffer van huiselijk geweld. Het is dus een groot probleem dat zich vaak achter de voordeur afspeelt in alle lagen van de maatschappij. De verantwoordelijkheid van de gemeente reikt echter tot achter de voordeuren als het gaat om het voorkomen en verminderen van huiselijk geweld. Op dit moment is er een regionaal coördinator huiselijk geweld in dienst van de gemeenten Rhenen, Veenendaal, Heuvelrug, Renswoude en Wijk bij Duurstede. Deze gemeenten vormen samen het politiedistrict Heuvelrug. De coördinator is de spil in het voorkomen en verminderen van thuisgeweld. Zo vindt er geregeld casuïstiekoverleg plaats, wordt er voorlichting gegeven op scholen en aan hulpverleners en zijn er afspraken over de aanpak van thuisgeweld gemaakt met politie en hulpverleningspartners. Tot slot is er een advies en meldpunt huiselijk geweld (ASHG) opgericht waar iedereen die te maken krijgt met huiselijk geweld naartoe kan bellen. Dit

meldpunt is de frontoffice voor het casuïstiekoverleg en doorverwijzing naar hulpverlening en/of politie en justitie.

6.2.2. Ontwikkelingen

In 2008 is de Wet preventief huisverbod (Wph) in werking getreden. Met deze wet kunnen daders, in plaats van slachtoffers, uit huis worden gezet met dit tijdelijke huisverbod. Het huisverbod moet worden opgelegd door de burgemeester. De burgemeester kan deze taak geheel of gedeeltelijk mandateren aan een officier van justitie die ter plaatse moet gaan om te constateren of een huisverbod opgelegd kan worden. De eindverantwoordelijkheid voor het opleggen van het huisverbod ligt bij de burgemeester en dus bij de gemeente. Op dit moment wordt rekening gehouden met invoering van de wet op 1 januari 2009. Deze wet vraagt extra capaciteit van de gemeente en van het algemeen maatschappelijk werk. Een deel van de middelen zal het ministerie VWS verstrekken. Deze middelen zijn echter niet toereikend en zullen voor het merendeel besteedt moeten worden aan de invoering van de wet en niet aan de uitvoering (extra hulpverleningscapaciteit) hiervan. De gemeente zal daarom zelf geld beschikbaar moeten stellen, bijvoorbeeld voor extra inzet van uren en extra inzet van een hulpverlener van het algemeen maatschappelijk werk.

6.2.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Er moet afstemming zijn en blijven tussen het ASHG, het casuïstiekoverleg en de gemeente.
2. Er moet mogelijk extra geld beschikbaar worden gesteld vanuit het Wmo-budget om de wet preventief huisverbod uit te kunnen voeren.

6.3. GGZ

6.3.1. Huidige situatie

Iedereen heeft recht op zorg en het kunnen deelnemen aan de samenleving. Stille (eenzaamheid), zorgwekkende (verslaving, psychiatrie) en zorgmijdende (bemoezorg) problematiek nemen een specifieke plaats in binnen onze samenleving. Het gaat over complexe problemen bij mensen:

- die hulp behoeven maar deze niet krijgen
- bij wie de hulpvraag niet duidelijk omschreven is
- aan wie niets gevraagd kan worden

Deze mensen kunnen in een sociaal isolement verkeren en eenzaam zijn, zichzelf verwaarlozen of bijvoorbeeld kampen met psychische problemen.

Op dit moment is voor deze (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg, OGGZ) doelgroep het signaleringsnetwerk opgericht. Er is 22 uur per week iemand in dienst van de gemeente die als taak heeft signalen op te pakken en te bemiddelen naar de juiste organisaties. Het signaleringsnetwerk richt zich met nadruk niet alleen op de zichtbare problemen zoals overlast, verslaving, vervuiling en/of ernstige psychiatrische problemen. Het signaleringsnetwerk werkt met name ook preventief om zo te voorkomen dat mensen in het OGGZ-circuit terecht komen. Daarom heeft het signaleringsnetwerk veel aandacht voor de stille problematiek: bijvoorbeeld voor mensen die behoefte hebben aan meer contacten en die zich eenzaam voelen. Het signaleringsnetwerk werkt daarnaast niet alleen met professionele organisaties maar heeft ook een samenwerkingsverband met vrijwilligers. Het doel hiervan is om zo op een laagdrempelige manier mensen te helpen weer meer contacten op te doen en dingen te ondernemen.

6.3.2. Ontwikkelingen

Het signaleringsnetwerk draait sinds november 2007. De eerste resultaten van het signaleringsnetwerk zijn goed, het netwerk voorziet duidelijk in een behoefte. Het signaleringsnetwerk zal worden geëvalueerd en daarbij zal ook bezien worden of er diensten

of activiteiten ontbreken die wellicht aangeboden kunnen worden door andere partners bij het netwerk te betrekken. Het netwerk is dan ook een groeimodel dat zich de komende jaren verder moet ontwikkelen. De insteek vanuit het signaleringsnetwerk is dat niet alleen gekeken wordt naar de inzet van individuele hulp of ondersteuning, maar dat juist ook gekeken wordt naar kansen voor maatschappelijke participatie van deze mensen in de vorm van bijvoorbeeld dagbesteding of vrijwilligerswerk. Zinnvolle bezigheden leiden tot een andere levensinvulling en levenshouding waardoor het isolement kan worden verminderd of opgeheven. Ook worden wanneer hier behoefte aan is nieuwe activiteiten opgezet door het signaleringsnetwerk, waar nodig in samenwerking met gespecialiseerde organisaties zoals Kwintes of Abrona.

6.3.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

1. Functioneert het signaleringsnetwerk, voorziet het in een behoefte?
2. Wordt de zorg met het signaleringsnetwerk structureel goed geregeld?
3. Is er een aanvullende behoefte om aan de compensatieplicht te kunnen voldoen?
4. Richtten op maatschappelijke participatie van de doelgroep van het signaleringsnetwerk en niet alleen op individuele hulp of ondersteuning, zonodig nieuwe activiteiten opzetten in samenwerking met andere organisaties.

6.4. Wijkgericht werken

6.4.1. Huidige situatie

Wijkgericht werken is een manier van werken die zich richt op het verbeteren van de leefbaarheid en de directe woonomgeving in de wijken in samenwerking met de burgers. Bij wijkgericht werken zijn de gemeente, diverse dienstverlenende instellingen (waaronder Woningstichting, politie, welzijnswerk, jongerenwerk) en natuurlijk vooral de bewoners betrokken. Het college van B&W heeft een visie vastgesteld voor het verder vormgeven van wijkgericht werken in onze gemeente.

Het gaat bij wijkgericht werken om samenwerking en een integrale aanpak van problemen en wensen op een overzichtelijk en werkbaar niveau: de wijk of de buurt. Hierbij moet gedacht worden aan groenvoorzieningen, speelplaatsen, (sociale) veiligheid etc (wijkbeheer). Maar wijkgericht werken biedt ook mogelijkheden voor bewoners om elkaar te leren kennen en zich gezamenlijk te buigen over leefbaarheidsknelpunten of -wensen in hun woonomgeving (wijkparticipatie).

De doelen die we met Wijkgericht Werken willen behalen zijn:

- Een betere bewustwording van en meer respect voor en betrokkenheid bij de woonomgeving, zodat deze als het ware een onderdeel van je eigen woning gaat worden en er een grotere medeverantwoordelijkheid ontstaat.
- Meer diversiteit en functionaliteit in de wijken en kernen als toegevoegde waarde en als weerspiegeling van de eigen identiteit van een wijk of kern.
- Het beter kunnen signaleren van en anticiperen op kansen en problemen, en meer inzicht in de vraag achter de vraag.
- Een (sociaal) veiliger leefomgeving.
- Gemeente (raad, college, ambtenaren) zichtbaarder in de wijk en de wijk zichtbaarder bij de gemeente.

6.4.2. Ontwikkelingen

De planning en verwachting is dat er uiteindelijk in alle wijken en dorpen een laagdrempelige werkwijze is geïmplementeerd waarbij bewoners, gemeente en maatschappelijke partners samen aandachts- en knelpunten in beeld brengen en deze gezamenlijk oplossen binnen ieders eigen verantwoordelijkheid. De vorm waarin dat gebeurt is maatwerk en ontstaat op basis van de behoefte per wijk of dorp. Wijkgericht Werken zal nooit een vastgestelde werkvorm worden, maar binnen kaders altijd de behoefte volgen van een wijk of dorp.

De weg waarlangs dit kan plaatsvinden gaat van wijkbewustzijn, via wijkgeoriënteerdheid naar uiteindelijk een wijkgestuurde organisatie, waarbij de wijk of het dorp als uitgangspunt geldt voor beleid of ruimtelijke ontwikkelingen.

6.4.3. Aandachtspunten voor Wmo beleidsplan

- Ontwikkelen Wijkgericht werken volgen, aansluiten met Wmo waar mogelijk als instrument voor de invulling van prestatieveld 1 van de Wmo.

7. Visie vertaald naar Wmo-programma

In dit hoofdstuk worden de prestatievelden nader uitgewerkt.

In artikel 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning is opgenomen waar een beleidsplan aan moet voldoen. Drie van deze elementen worden in dit hoofdstuk beschreven. De overige drie worden behandeld in hoofdstuk 9 randvoorwaarden.

De onderstaande elementen hebben betrekking op de invulling van de prestatievelden:

- Wat zijn de gemeentelijke doelstellingen op de verschillende prestatievelden;
- Hoe wordt het samenhangende beleid uitgevoerd en welke acties zullen in de planperiode worden ondernomen;
- Welke resultaten wenst de gemeente in de planperiode te behalen;

Per prestatieveld wordt op deze elementen ingegaan. In dit hoofdstuk worden de visie en kaders aangegeven. Daarna volgt een concrete vertaling van de algemene doelen en uitgangspunten naar een '4-jaren actieplan' per prestatieveld (zie bijlage 1). In dit actieplan komt te staan wat de gemeente concreet gaat doen, wanneer dat wordt uitgevoerd en wat dit gaat kosten. Vervolgens wordt ook dit '4-jaren actieplan' weer per jaar uitgesplitst in een jaarplan waarin de concrete werkzaamheden die de gemeente en andere organisaties moeten doen om de acties uit te voeren (zie bijlage 2).

9 prestatievelden (gewijzigd voorstel van wet d.d. 14-02-2006)⁶	
1	Het bevorderen van de sociale samenhang in, en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten
2	Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met opvoeden (jeugdbeleid 0-23, gemeentelijke taken, jeugdzorg 0-18, provincie)
3	Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning
4	Het ondersteunen van mantelzorgers waaronder steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers
5	Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem
6	Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer
7	Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd
8	Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
9	Het bevorderen van verslavingsbeleid

Achtergrondinformatie:

⁶ De volledige wettekst en overige informatie is te vinden op de site www.invoeringWmo.nl

7.1. Algemeen

7.1.1. Toelichting

Met de komst van de Wmo is er veel op de gemeente afgekomen. Soms zijn dit nieuwe taken, soms zijn het taken die de gemeente al (deels) uitvoert. Het is van belang om als gemeente per prestatieveld de ambitie te bepalen en prioritering aan te brengen in de acties die de gemeente gaat ondernemen om de doelstellingen te behalen.

7.1.2. Doelstellingen

Daarom is in het algemeen voor alle prestatievelden de volgende doelstelling opgenomen:

1. De ambitie per prestatieveld is bepaald in samenspraak met de Wmo-adviesraad en betrokken organisaties/inwoners
2. Deze ambitie is omgezet in een concrete prioritering en meerjarenplanning per prestatieveld

7.1.3. Acties

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstellingen 1 en 2 worden gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Via een brainstormsessie en eventuele vervolgsessie met onder andere de Wmo-adviesraad en andere betrokken organisaties/inwoners wordt de ambitie per prestatieveld vastgesteld en wordt (een definitieve) prioritering aangebracht in de acties die per prestatieveld worden ondernomen om de doelstellingen te kunnen behalen.
2. Afhankelijk van deze vastgestelde ambitie en bijbehorende prioritering worden het jaarplan en '4-jarenactieplan' bijgesteld.

Resultaten doelstelling 1 en 2:

1. De ambitie per prestatieveld is gemeten, er is een (definitieve) prioritering in de acties aangebracht en het 4-jarenactieplan en het jaarplan zijn hierop aangepast.

7.2. Sociale samenhang (prestatieveld 1)

7.2.1. Toelichting

Bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten is ruim en breed geformuleerd. Hierbij kan gedacht worden aan het kunnen ontmoeten van elkaar, oog hebben voor elkaar, aanwezigheid van voorzieningen voor verschillende doelgroepen, veiligheidsgevoel, buurtbemiddeling en het stimuleren van buurtinitiatieven. Professionele organisaties kunnen hier aan bijdragen maar vaak gaat het ook om het werk dat vrijwillige organisaties als sportverenigingen of mensen uit de naaste omgeving doen. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid raakt ook andere beleidsterreinen als wonen, ruimtelijke ordening, integratiebeleid, veiligheid, economie en cultuurbeleid.

7.2.2. Uitgangspunten

Inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Waar mensen zelf in staat zijn hun ondersteuning te regelen, moet die kans geboden worden en moeten zij daartoe ook worden gestimuleerd. Mensen die daartoe niet toe in staat zijn moeten op blijvende steun en ondersteuning kunnen rekenen (Kader I uit de kadernota vastgesteld door de gemeenteraad).

7.2.3. Doelstellingen

1. Bewoners voelen zich betrokken bij hun wijk of dorp en bij elkaar en zetten zich in voor een optimale leefomgeving en wonen prettig samen in hun wijk of dorp
2. Ontmoeting tussen en participatie van inwoners aan de Wijkse samenleving wordt gestimuleerd; zodat bewoners in de wijken en dorpen elkaar herkennen en erkennen
3. Het door inwoners, gemeente en organisaties gewenste zorgniveau in Wijk bij Duurstede wordt in kaart gebracht. Kleinschalige zorgvoorzieningen worden aangesloten op het draagvermogen van de gemeente en de draagkracht van de buurten.
4. Afstemming tussen de diverse beleidsterreinen die een link hebben met de Wmo en met name sociale samenhang wordt gewaarborgd

7.2.4. Acties

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstelling 1. 'Bewoners voelen zich betrokken bij hun wijk of dorp en bij elkaar' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Er zal via het volwassenenonderzoek en het seniorenonderzoek van de GGD MN en via vraaggesprekken met een aantal inwoners uit Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek gemeten worden hoe inwoners hun leefomgeving ervaren, welke verbeterpunten zij aangeven en welke maatschappelijke, sociale en ruimtelijke voorzieningen (bv ontmoetingsplekken of recreatiemogelijkheden) zij wensen. Wanneer voldoende informatie beschikbaar is vanuit al afgenomen vraaggesprekken of onderzoeken zal deze informatie gebruikt worden zodat inwoners niet onnodig belast worden met allerlei onderzoeken. In de vraagstelling wordt duidelijk gecommuniceerd wat de bedoeling is van de inventarisatie en wordt duidelijk gemaakt dat niet alles gerealiseerd zal worden zodat geen verkeerde verwachtingen worden gewekt. Er wordt hierbij extra aandacht besteedt aan mensen van allochtone afkomst.
2. Alle nieuwe inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede wordt bij inschrijving in de gemeente een enquête verstrekt waarbij zij de verwachting van sociale samenhang en het voorzieningenniveau in de gemeente moeten aangeven. Na 1 en 3 jaar wordt deze vragenlijst herhaald. Op die manier kan getoetst worden of de verwachting van sociale samenhang overeen komt met het daadwerkelijke gevoel van sociale samenhang en of hierin veranderingen zijn waar te nemen wanneer mensen langer in de gemeente wonen en dus meer contacten in de wijk hebben opgedaan.
3. Aan alle organisaties in de gemeente zal eveneens gevraagd worden welk voorzieningenniveau gewenst is en welke sociale, maatschappelijke en ruimtelijke voorzieningen in Wijk bij Duurstede door organisaties gemist worden. In de vraagstelling wordt duidelijk gecommuniceerd wat de bedoeling is van de inventarisatie en wordt duidelijk gemaakt dat niet alles gerealiseerd zal worden zodat geen verkeerde verwachtingen worden gewekt.
4. Op grond van de uitkomsten van bovenstaande onderzoeken zullen in samenspraak met betrokken organisaties en inwoners zonodig en zo mogelijk acties worden ondernomen om de sociale samenhang te bevorderen en het voorzieningenniveau te

optimaliseren. Vluchtelingenwerk kan hierbij een rol spelen wanneer het gaat om activiteiten voor mensen van allochtone afkomst.

Resultaat doelstelling 1:

Het gevoel van sociale samenhang is gemeten en zonodig zijn acties ondernomen om de sociale samenhang in wijken en dorpen te bevorderen

Doelstelling 2. 'Ontmoeting wordt gestimuleerd, bewoners herkennen en erkennen elkaar' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. In de subsidieverordening wordt ruimte gecreëerd om ook buurtinitiatieven te kunnen subsidiëren. Hiervoor worden criteria opgesteld waaraan subsidieverzoeken moeten voldoen. Er wordt hierbij ook afstemming gezocht met al bestaande initiatieven (bv het wijkgericht werken en wijkbudgetten en de initiatieven van Volksbelang 'Goede Buur(t))
2. Buurtinitiatieven worden gestimuleerd door over de mogelijk van het indienen van een aanvraag voor subsidie hiervoor regelmatig te communiceren via o.a. de gemeentepagina.
3. Op grond van de uitkomsten van het onderzoek zoals genoemd bij doelstelling 1 wordt een top 5 van (financieel haalbare en realistische) sociale voorzieningen gemaakt die inwoners in de gemeente en/of dorpen missen.
4. Na 4 jaar zijn minimaal 2 initiatieven uitgevoerd, mits deze financieel haalbaar en realistisch zijn, in samenwerking met inwoners, lokale (cliënt) organisaties en de Wmo-adviesraad. Uitvoerder van de plannen is een nader te bepalen welzijns- of vrijwilligersorganisatie.
5. Met organisaties worden afspraken gemaakt over projectfinanciering zodat zij voorzieningen op projectbasis en door middel van projectsubsidie uit kunnen voeren. Op bepaalde gebieden zal de gemeente voorzieningen zelf realiseren. Het subsidiebeleid van de gemeente zal zo worden aangepast dat hiervoor ruimte ontstaat.

Resultaten doelstelling 2:

1. Initiatieven voor laagdrempelige voorzieningen die ontmoeting stimuleren (bijvoorbeeld tijdens feestdagen en weekenden) zijn genomen en er worden minimaal 2 initiatieven gesubsidieerd mits deze financieel haalbaar en realiseerbaar zijn.
2. Uitvoeringstaken zijn bij diverse uitvoeringsorganisaties in de gemeente ondergebracht. Met alle organisaties zijn prestatieafspraken gemaakt over de uit te voeren Wmo-taken
3. Het gemeentelijke subsidiebeleid is 'Wmo-proof' gemaakt, er wordt gewerkt met 'projectfinanciering' bij diverse organisaties en er is afstemming met andere initiatieven.

Doelstelling 3. 'Het zorgniveau wordt in kaart gebracht. Zorgvoorzieningen worden aangesloten op draagvermogen van gemeente en draagkracht van inwoners' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Er wordt een overzicht gemaakt van alle zorgvoorzieningen in de gemeente Wijk bij Duurstede
2. Dit overzicht wordt vergeleken met het gewenste zorgvoorzieningenniveau dat inwoners en organisaties aangeven in de bij doelstelling 1 genoemde onderzoeken.
3. Samen met de Wmo-adviesraad, inwoners en organisaties wordt bepaald of er meer zorgvoorzieningen nodig zijn en wordt de ambitie bepaald en vastgesteld. Deze

ambitie sluit aan op het draagvermogen van de gemeente en de draagkracht van de inwoners.

4. Waar nodig en mogelijk zal in overleg met de betrokken partijen worden gezorgd voor een optimale aansluiting van diverse (nog te ontwikkelen) voorzieningen zodat meerwaarde van deze voorzieningen ten opzichte van elkaar ontstaat.

Resultaten doelstelling 3.

1. De ambitie op het terrein van Wonen en Zorg in Wijk bij Duurstede is vastgesteld.

Doelstelling 4. 'Afstemming tussen beleidsterreinen wordt gewaarborgd' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Er wordt jaarlijks een overleg gepland tussen (vertegenwoordigers van) de diverse beleidsterreinen waarbij ook de Wmo-adviesraad en vertegenwoordigers van organisaties aanwezig zijn. Het doel hiervan is om actiepunten uit de verschillende beleidsnota's/terreinen naast elkaar te leggen en zo eventuele overlap te voorkomen of aanvullingen te kunnen doen op het bestaande beleid. Beleidsterreinen waar het in ieder geval om gaat zijn: sportbeleid, gezondheidsbeleid, ouderenbeleid, jeugdbeleid, woonbeleid en cultuurbeleid
2. Bij nieuwe beleidsontwikkelingen worden aan de Wmo-medewerker van de gemeente en aan de Wmo-adviesraad de plannen voorgelegd zodat bepaald kan worden of en op welke wijze er afstemming nodig is met het Wmo-beleid. Intern zal hierover actief met de diverse afdelingen binnen de gemeente over gecommuniceerd worden.
3. In samenwerking met andere beleidsterreinen wordt de interactieve afstemming tussen andere beleidsterreinen en de Wmo verder vormgegeven.

Resultaten doelstelling 4:

1. Afstemming heeft plaatsgevonden met de uitvoering van projecten vanuit de nota's gezondheidsbeleid, ouderenbeleid en eventuele relevante andere projecten en (ruimtelijke) ontwikkelingen.
2. Bij de jaarlijkse evaluatie van de Sportnota is stilgestaan bij wat de actiepunten voor de maatschappelijke ondersteuning betekenen. De samenhang van het sportbeleid met de Wmo is voldoende gewaarborgd
3. De ontwikkeling van het wijkgericht werken in de gemeente is gevolgd. Prestatieveld 1 (bevorderen sociale samenhang) is als instrument gebruikt voor de invulling van het wijkgericht werken

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

7.3. Opvoedingsondersteuning (prestatieveld 2)

7.3.1. Toelichting

Bij dit prestatieveld gaat het om "op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden". Het heeft betrekking op de in deze gemeente wonende jeugdigen en hun ouders bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand, schooluitval of criminaliteit.

7.3.2. Uitgangspunten

De samenhang tussen jeugdbeleid en de Wmo moet bevorderd worden om te voorkomen dat gezinnen/gezinsleden tussen “wal en schip raken”.

7.3.3. Doelstellingen

Zorg dragen voor het bieden van de benodigde op elkaar aansluitende hulp op het gebied van opvoedingsondersteuning, en problemen met opgroeien aan gezinnen in Wijk bij Duurstede, en zorgen dat deze gezinnen niet tussen wal en schip raken.

7.3.4. Acties en resultaten

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstelling 1. ‘Bieden van ondersteuning aan gezinnen, zorgen dat zij niet tussen wal en schip raken’ wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Er wordt door de gemeente een integrale visie ontwikkeld, in samenspraak met de organisaties die aan het Centrum voor Jeugd en Gezin gaan deelnemen, een afvaardiging van ouders en met de Wmo-adviesraad, op de ontwikkeling van een centrum voor Jeugd en gezin.
2. In deze visie wordt rekening gehouden met de afstemming van het CJG op het Wmo-beleid en de diensten die zijn ondergebracht bij het Wmo-loket

Resultaat doelstelling 1:

1. Een Centrum voor Jeugd en Gezin is ontwikkeld en er is een goede aansluiting op de keten van preventieve jeugdgezondheidszorg, jeugdwelzijnswerk en jeugdzorg.
2. In de brede school Wijk is een goede verbinding van school, het Centrum voor Jeugd en Gezin, kinderopvang en eventuele zorgvoorzieningen tot stand gebracht, zodat meerwaarde ontstaat.

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

7.4. Loket (prestatieveld 3)

7.4.1. Toelichting

Met “geven van informatie en advies” wordt bedoeld op activiteiten die inwoners de weg wijzen in het (soms onoverzichtelijke woud) van instellingen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen, zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

7.4.2. Uitgangspunten

Goede informatie vanuit een centraal punt is onontbeerlijk. Dit dient laagdrempelig, goed bereikbaar, onafhankelijk en kosteloos te zijn (Kader XVIII).

7.4.3. Doelstellingen

1. Het Wmo-loket en de voorzieningen en verstrekkingen (zoals mantelzorgondersteuning, hulpmiddelen, hulp bij het huishouden) die vanuit het loket aangeboden worden sluiten logisch op elkaar aan en zijn laagdrempelig, onafhankelijk en kosteloos.

2. Het loket wordt optimaal uitgebreid op basis van de wensen en behoeften van de inwoners met als uitgangspunt de 1-loket gedachte.
3. Het loket scoort na 4 jaar 'in gebruik te zijn' minimaal een tevredenheidscijfer van een 7 of hoger
4. 99% van de aanvragen die bij het Wmo-loket binnen komen worden binnen de wettelijke termijn van 8 weken afgehandeld, tenzij er gegronde redenen zijn waarom deze termijn niet gehaald kan worden (bijvoorbeeld door het opvragen van medische gegevens bij externe specialisten). Spoedaanvragen worden zoveel sneller behandeld als nodig en mogelijk is.

7.4.4. Acties en resultaten

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstelling 1. 'Voorzieningen van het Wmo-loket sluiten logisch aan en zijn laagdrempelig, onafhankelijk en kosteloos' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. In het najaar van 2008 wordt een klanttevredenheid onderzoek gehouden onder een representatief deel van de gebruikers van het Wmo-loket.
2. Er vindt intern een evaluatie van het Wmo-loket plaats waarbij onderzocht wordt of het volume van het Wmo-loket voldoende is, wat trends zijn die meer zouden kunnen gaan vragen van het loket en op welke punten de dienstverlening (met name het leveren van maatwerk) en control verbeterd kan worden.
3. Er worden afspraken gemaakt met o.a. het Centrum Indicatiestelling Zorg en het zorgkantoor over een goede overdracht van de ondersteunende begeleiding naar de Wmo. Ook worden afspraken gemaakt over de (digitale en fysieke) aansluiting van het Wmo-loket bij de resterende AWBZ-taken waarvan het zorgkantoor het het CIZ de uitvoering nog doen.
4. De (juridische en organisatorische) positie van het Wmo-loket bij een externe organisatie wordt definitief bepaald waarbij de gemeentelijke verantwoordelijkheid goed vastgelegd is voor wat betreft de instandhouding van het loket, de te verstrekken voorzieningen, de informatie en adviesfunctie en regelgeving en opstellen van verordeningen.

Resultaat doelstelling 1:

1. Het loket is bekend bij en wordt gebruikt door de inwoners en wordt ook door de 1ste lijns zorg en hulpverlenende instanties benut als "vraagbaak".
2. Het functioneren van het loket is geëvalueerd en op basis hiervan vind eventueel bijstelling van het functioneren van het loket plaats.
3. Het loket is organisatorisch ondergebracht bij een brede welzijnsinstelling waarbij de gemeentelijke verantwoordelijkheid goed vastgelegd is.

Doelstelling 2: 'De taken van het Wmo-loket worden uitgebreid' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Op grond van bovenstaand onderzoek en informatie van de Wmo-loketmedewerkers, de Wmo-adviesraad en andere relevante organisaties wordt een wensenlijst gemaakt met taken waarmee het Wmo-loket uitgebreid zou moeten worden.
2. Na 4 jaar is het Wmo-loket uitgebreid met minimaal 3 extra taken en diensten die overeen komen met de wensen van de inwoners

Resultaat doelstelling 2:

1. Uitbreiding loket, met als uitgangspunt de 1-loket gedachte, is gerealiseerd.
2. Taken van de RSD zijn bij het loket ondergebracht, voorbeelden zijn de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de langdurigheidstoeslag

Doelstelling 3. 'Het loket scoort na 4 jaar minimaal een tevredenheidscijfer 7' wordt gerealiseerd door de volgende actie uit te voeren:

1. Na 2 tot 3 jaar (afhankelijk van de implementatie van de eventuele nieuwe taken) wordt de tevredenheid van de gebruikers nogmaals gemeten via dezelfde vragenlijst als die in 2008 gebruikt is.

Resultaat doelstelling 3:

Inwoners geven het Wmo-loket gemiddeld een 7 of hoger voor de dienstverlening en service

Doelstelling 4. '99% van de aanvragen wordt binnen 8 weken afgehandeld' wordt gerealiseerd door de volgende actie uit te voeren:

1. Er zal toetsing plaatsvinden van de afhandelingstermijnen via de klanttevredenheidsonderzoeken en via eigen registratie van het Wmo-loket.
2. De Wmo-adviesraad (en andere organisaties) worden frequent geïnformeerd over de doorlooptijden bij het Wmo-loket.

Resultaat doelstelling 4:

Uit de klanttevredenheidsonderzoeken en eigen registratie blijkt dat de aanvragen binnen 8 weken worden afgehandeld.

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

7.5. Mantelzorg (prestatieveld 4)

7.5.1. Toelichting

Mantelzorg heeft ook in onze gemeente een grote omvang en is (gewild of ongewild) een belangrijk onderdeel geworden van de huidige zorgstructuur. Mantelzorg heeft in de Wmo voor het eerst een wettelijke basis gekregen. Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind, of ander familielid, vriend of kennis. Zij zijn geen professionele zorgverleners, maar geven zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met degene voor wie ze zorgen. Mantelzorg is geen alledaagse zorg en is vaak langdurig en intensief.

7.5.2. Uitgangspunten

Binnen de samenleving moeten mensen (meer) voor elkaar zorgen. Professionele zorg moet geboden worden wanneer dit nodig is. Mantelzorg wordt beschouwd als een aanvullende voorziening. Aan mantelzorgers moet respijthulp aangeboden kunnen worden. De zorg kan niet afhankelijk zijn van vrijwilligers en mantelzorgers (Kader II). Ondersteunen en versterken waar mogelijk, in grijpen waar nodig.

7.5.3. Doelstellingen

1. Er wordt bredere bekendheid gegeven aan het begrip mantelzorg onder de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede, onder professionele- en vrijwilligersorganisaties en onder mantelzorgers zelf;
2. De positie van mantelzorgers wordt onder de aandacht gebracht en gehouden bij organisaties op het gebied van welzijn, wonen en zorg in de gemeente. Deze organisaties worden gestimuleerd oog te hebben voor mantelzorgers bij het ontwikkelen van beleid en/of activiteiten en de mantelzorgers waar zij mee in contact staan als zodanig te registreren t.b.v. specifieke mantelzorgactiviteiten en voorzieningen.
3. De (zowel individuele als collectieve) behoeften en wensen van mantelzorgers in de gemeente Wijk bij Duurstede worden in beeld gebracht en de gemeente bevordert dat organisaties daar gehoor aan geven.
4. Hiaten in de ondersteuning van mantelzorgers worden opgespoord. Hier worden nieuwe producten en diensten (bijvoorbeeld bezoeken, gespreksgroepen, aanbod om de combinatie van arbeid en zorg beter in balans te krijgen of respijtzorg) op ontwikkeld.

7.5.4. Acties en resultaten

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Door aanstelling van een consultant mantelzorgondersteuning voor 24 uur per week worden al acties ondernomen die moeten leiden tot het behalen van bovenstaande doelstellingen. Deze acties zijn benoemd in het deelplan mantelzorg wat al in een eerder stadium is vastgesteld. Kortheidshalve wordt hier dan ook alleen als actie en resultaat genoemd dat het deelplan moet worden uitgevoerd.

Doelstellingen 1 t/m 4 worden gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Door de consultant mantelzorgondersteuning worden in samenwerking met het Wmo-loket, diverse professionele en vrijwilligersorganisaties en inwoners de actiepunten zoals benoemd in het deelplan mantelzorg uitgevoerd.
2. Na een jaar wordt de functie geëvalueerd en worden de actiepunten zonodig bijgesteld.

Resultaten doelstellingen 1 t/m 4:

1. De actiepunten uit het deelplan mantelzorg zijn uitgevoerd
2. De functie is geëvalueerd en actiepunten uit het deelplan zijn zonodig bijgesteld

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

7.6. Ondersteunen van vrijwilligers (prestatieveld 4).

7.6.1. Toelichting

De doelstelling van de Wmo "meedoen" in de brede zin van het woord vereist dat vrijwilligerswerk van inwoners op alle terreinen van de samenleving ondersteund wordt. De regering wil dat bestaande vrijwilligers actief blijven en er meernieuwe vrijwilligers bijkomen. .

7.6.2. Uitgangspunten

Vrijwilligerswerk is van onschatbare waarde voor de Wijkse samenleving. Zonder vrijwilligers kunnen veel activiteiten die bijdragen aan de participatie van inwoners aan de maatschappij niet worden uitgevoerd. Vrijwilligers moeten daarom dan ook ondersteund en gestimuleerd worden in het werk dat zij voor de samenleving doen.

7.6.3. Doelstellingen

1. Stimuleren van vrijwilligerswerk door een goed ondersteuningsaanbod aan vrijwilligers aan te bieden
2. Doorontwikkeling van het vrijwilligerssteunpunt als onderdeel van een brede welzijnsinstelling

7.6.4. Acties en resultaten

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstelling 1. 'Stimuleren van vrijwilligerswerk door een goed ondersteuningsaanbod aan vrijwilligers aan te bieden' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Er wordt geïventariseerd aan welke vormen van ondersteuning diverse soorten vrijwilligers behoefte hebben. Er is extra aandacht voor ondersteuning van vrijwilligers met beperkingen en vrijwilligers met een psychiatrische achtergrond. Hierover vindt afstemming plaats tussen het signaleringsnetwerk, de RSD en het steunpunt vrijwilligerswerk.
2. Afhankelijk van de uitkomsten van deze inventarisatie wordt het bestaande aanbod van ondersteuning van vrijwilligers uitgebreid of bijgesteld.
3. De bestaande nota vrijwilligerswerk wordt aangepast onder andere op grond van bovenstaande wijzigingen in het ondersteuningsaanbod van vrijwilligers

Resultaten doelstelling 1:

1. Afhankelijk van de behoefte aan ondersteuning van vrijwilligers zijn door het steunpunt vrijwilligerswerk aanvullende werkzaamheden verricht (bijvoorbeeld op het terrein van maatschappelijke stages, maatschappelijk betrokken ondernemen, actief ouder worden en versterking van vrijwilligersorganisaties in de zorg)
2. Er is een nieuwe beleidsnota vrijwilligerswerkbeleid ontwikkeld in de beleidsperiode 2008-2011 die is aangesloten op de Wmo.
3. Vrijwilligerswerk is gestimuleerd als participatiemogelijkheid voor o.a. mensen met beperkingen of mensen met een psychiatrische achtergrond.

Doelstelling 2. 'Doorontwikkeling van het vrijwilligerssteunpunt als onderdeel van een brede welzijnsinstelling' wordt gerealiseerd door de volgende actie uit te voeren:

1. Om goede afstemming met o.a. het Wmo-loket, en de verschillende (welzijns) organisaties te kunnen waarborgen worden de werkzaamheden van het steunpunt vrijwilligers, Stichting Welzijn Ouderen Wijk bij Duurstede, en het Wijkhuis gebundeld in een brede welzijnsinstelling (stichting Binding).

Resultaat doelstelling 2:

Werkzaamheden van de drie gefuseerde organisaties (St. Welzijn ouderen, Steunpunt Vrijwilligerswerk en de Welzijnsorganisatie) tot St. Binding zijn geïntegreerd. De afspraken tussen de stichting en de gemeente worden vastgelegd.

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

7.7. Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer (prestatieveld 5)

7.7.1. Toelichting

De prestatievelden 5 en 6 zijn nauw verwant. Het gaat om het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem om hun deelname aan het maatschappelijke verkeer te behouden dan wel te bevorderen. In deze paragraaf wordt ingegaan op de deelname waarbij de nadruk ligt op wonen en werken.

7.7.2. Uitgangspunten

Mensen moet niet tussen "Wal en schip" raken. Mensen moeten kunnen rekenen op een aansluitend hulpaanbod en op aandacht en ondersteuning, ongeacht of dit de verantwoordelijkheid van de gemeente of van andere instellingen (zoals het CIZ) is. Het loket speelt hier een belangrijke rol in. Maatwerk en keuzevrijheid dienen voorop te staan (Kader V).

7.7.3. Doelstellingen

1. Er wordt integraal gehandicaptenbeleid ontwikkeld en uitgevoerd in de gemeente
2. Vanuit de Wmo wordt een bijdrage geleverd aan de integratie van arbeidsgehandicapten (WSW) en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (WWB).

7.7.4. Acties en resultaten

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstelling 1. 'Er wordt integraal gehandicaptenbeleid ontwikkeld en uitgevoerd in de gemeente' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Er wordt een nota integraal gehandicaptenbeleid ontwikkeld in samenwerking met de SIGW. In deze nota worden op diverse terreinen (openbare gebouwen, openbare ruimte, woningen, sociale voorzieningen) acties benoemd om de Bereikbaarheid, Toegankelijkheid, Bruikbaarheid en Veiligheid (BTBV) te verbeteren en samenwerking tussen verschillende disciplines en beleidsterreinen te stimuleren. Deze nota is begin 2009 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. De nota wordt nadrukkelijk gekoppeld aan de Wmo.
2. De acties die in de nota benoemd worden zullen in samenwerking met relevante organisaties worden uitgevoerd

Met opmaak

Met opmaak

Resultaat doelstelling 1:

De nota integraal gehandicaptenbeleid is vastgesteld en de hierin benoemde actiepunten zijn (afhankelijk van de looptijd van de nota) uitgevoerd

Doelstelling 2. 'Leveren van een bijdrage aan de integratie van arbeidsgehandicapten' wordt gerealiseerd door de volgende actie uit te voeren:

1. Er wordt regelmatig (minimaal eens in de zes maanden) vanuit sociale zaken overleg gevoerd met medewerkers van het Wmo-loket en de Wmo-beleidsmedewerker van de gemeente om afstemming te zoeken tussen projecten en voorzieningen vanuit de Wmo en projecten en voorzieningen vanuit sociale zaken zodat optimale samenwerking en afstemming bereikt kan worden.

Met opmaak

Resultaat doelstelling 2:

Er is een optimale afstemming en samenwerking bereikt tussen sociale zaken en de Wmo

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

7.8. Verlenen van Voorzieningen (prestatieveld 6)

7.8.1. Toelichting

Zoals hiervoor is aangegeven zijn de prestatievelden 5 en 6 nauw verwant. In deze paragraaf ligt het accent op de voorzieningen.

7.8.2. Uitgangspunten

Mensen moeten niet tussen “wal en schip” raken en moeten kunnen rekenen op aandacht en ondersteuning en een aansluitend hulpaanbod, ongeacht wiens verantwoordelijkheid dit is. Dit vraagt om tijdige signalering en goede afstemming met het Zorgkantoor en het Centrum Indicatiestelling Zorg over taken en verantwoordelijkheden voor de afstemming met en doorverwijzing naar AWBZ-voorzieningen. Het loket speelt hierbij een belangrijke rol. Een basisniveau van voorzieningen dient geboden te worden (Kader III). Continuïteit van het bestaande niveau is het uitgangspunt (Kader IV). Maatwerk en keuzevrijheid dienen voorop te staan (Kader V). De Wmo is een goede mogelijkheid om voorzieningen te treffen om het gat tussen de verzekerde voorzieningen (AWBZ en ZVW), de Wmo-voorzieningen en de welzijnsdiensten of persoonlijke dienstverlening (bv klussendienst of vrijwillige vervoersdiensten) te dichten voor mensen die hiervan gebruik willen maken/van afhankelijk zijn.

7.8.3. Doelstellingen

1. Bij de verstrekking van voorzieningen wordt maatwerk geboden binnen de kaders van de Wmo-verordening, zodat mensen voorzieningen krijgen waar zij gezien hun individuele wensen en situatie het meeste baat bij hebben.

7.8.4. Acties en resultaten

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstelling 1. ‘Er wordt maatwerk geleverd’ wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Er is een Wmo-verordening ‘nieuwe stijl’ in ontwikkeling, gemaakt door Stimulansz en de VNG. In deze verordening wordt er meer gericht op maatwerk en compensatie van de individuele beperkingen van individuen. De uitgangspunten in deze verordening zullen worden vertaald naar een concrete werkwijze bij verstrekking van voorzieningen (oftewel het compenseren van beperkingen) in de praktijk.
2. De huidige Wmo-verordening wordt geëvalueerd en aangepast waarbij bekeken zal worden op welke termijn een deel van de verordening ‘nieuwe stijl’ toegevoegd kan worden.

3. Medewerkers van het Wmo-loket zullen wanneer de Wmo-verordening is aangepast nog meer worden getraind op het leveren van maatwerk en het op een andere manier kijken naar vragen die aan het loket gesteld worden.
4. Voor oplossingen voor de (financiële) omgang met dure woonvoorzieningen ⁷in combinatie met het kunnen leveren van maatwerk worden actiepunten geformuleerd en vastgesteld in samenwerking met de Wmo-adviesraad en de SIGW. Een deel van de actiepunten zal worden uitgevoerd door aanpassing van de Wmo-verordening en een deel van de actiepunten zal terugkomen in de nota integraal gehandicaptenbeleid.

⁷ Door de komst van de Wmo is de mogelijkheid dure woonvoorzieningen te declareren bij het rijk vervallen. Hierdoor heeft de gemeente extra kosten aan deze voorzieningen waarvoor goede oplossingen gevonden moeten worden die niet ten koste gaan aan het niveau van voorzieningen aan inwoners.

Resultaten doelstelling 1:

1. Er wordt maatwerk geleverd, de Wmo-verordening is hierop aangepast.
2. Actiepunten voor omgang met dure woonvoorzieningen zijn vastgelegd in de nota integraal gehandicaptenbeleid en de Wmo-verordening.

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

7.9. Kwetsbare groepen (prestatievelen 7, 8, en 9)

7.9.1. Toelichting

Met de komst van de Wmo heeft de gemeente een grotere rol gekregen bij de ondersteuning van kwetsbare groepen. Dit is een brede groep die kan bestaan uit mensen met bijvoorbeeld verslavingsproblematiek of een psychiatrische achtergrond. Vaak wordt een onderscheid gemaakt tussen stille, zorgwekkende en zorgmijdende problematiek. Het gaat dan in ieder geval over (vaak complexe) problemen bij mensen:

- die hulp nodig hebben maar deze niet (kunnen) krijgen of vragen
- bij wie de hulpvraag niet duidelijk omschreven is
- aan wie niets gevraagd kan worden
- die specifieke ondersteuning nodig hebben waarbij afstemming van het hulpaanbod heel belangrijk is.

Deze mensen kunnen bijvoorbeeld in een sociaal isolement verkeren, eenzaam zijn, zichzelf verwaarlozen of bijvoorbeeld last hebben van psychische problemen.

In deze laatste prestatievelen gaat het dan ook onder andere om het verzorgen van opvang voor mensen met problemen zoals bijvoorbeeld slachtoffers van huiselijk geweld, het bevorderen van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en van verslavingsbeleid.

7.9.2. Uitgangspunten

Kwetsbare groepen in de gemeente moeten worden ondersteund bij hun deelname aan de maatschappij. Dit geldt niet alleen voor zichtbare problematiek zoals verslaving, psychiatrie of ontregelde gezinnen maar met name ook voor de stille problematiek zoals eenzaamheid. Daarom is het belang van een goed functionerend 'signaleringsnetwerk' zeer groot. De gemeente is vorig jaar begonnen met de start van een eigen signaleringsnetwerk, zie paragraaf 6.3. Wat betreft de aanpak van huiselijk geweld heeft de gemeente sinds 2005 een regionaal coördinator huiselijk geweld aangesteld samen met de gemeenten Renswoude, Veenendaal, Rheden en Utrechtse Heuvelrug. Verder vraagt beleid gericht op deze (kwetsbare) doelgroepen goede samenwerking met diverse professionele en vrijwilligersorganisaties.

7.9.3. Doelstellingen

1. De gemeente heeft beleid opgesteld gericht op kwetsbare groepen waarbij met name aandacht is voor het voorkomen en verminderen van eenzaamheid (zogenaamde stille problematiek).
2. De gemeente draagt er zorg voor dat ook kwetsbare groepen de zorg en voorzieningen krijgen die zij nodig hebben door de toegang tot zorg zo laagdrempelig mogelijk te maken.
3. De betrokkenheid van inwoners en specifieke doelgroepen zoals mensen met lichamelijke, psychische en verstandelijke beperkingen bij (o.a.) Wmo-beleidsontwikkeling en uitvoering wordt bevorderd
4. De gemeente continueert de regionale aanpak van huiselijk geweld en heeft de Wet Preventief Huisverbod in samenwerking met de regiogemeenten, het algemeen maatschappelijk werk, en de politie ingevoerd en ingebed.

7.9.4. Acties en resultaten

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken zullen diverse acties worden ondernomen die tot resultaten moeten leiden. Onderstaand volgt een korte weergave van te ondernemen acties en de te behalen resultaten.

Doelstelling 1. 'Beleid opstellen gericht op het voorkomen en verminderen van eenzaamheid' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. De functie van de coördinator signaleringsnetwerk (zie paragraaf 6.3.3.) wordt geëvalueerd waarbij zowel aandacht is voor de stille problematiek als de OGGZ-problematiek
2. Op grond van deze evaluatie en overleg met relevante organisaties wordt de functie zonodig bijgesteld en wordt bepaald of en hoe de functie wordt gecontinueerd.

Resultaat doelstelling 1:

Er is een sluitende aanpak voor de problematiek van kwetsbare groepen gecreëerd

Doelstelling 2. 'Er wordt zorg voor gedragen dat kwetsbare groepen de zorg en voorzieningen krijgen die zij nodig hebben' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. In samenwerking met relevante organisaties worden wensen en behoeften met betrekking tot zorg en voorzieningen van de doelgroepen mensen met lichamelijke beperkingen, mensen met verstandelijke beperkingen en mensen met een psychiatrische achtergrond geïnventariseerd.
2. Op grond van deze inventarisatie wordt in samenspraak met deze organisaties, mensen uit de doelgroepen zelf en de Wmo-adviesraad de noodzakelijke acties en doelstellingen geformuleerd die nodig zijn om de (door de doelgroep gewenste) zorg en voorzieningen te realiseren. Een voorbeeld is de opzet van maatjesprojecten of andere vormen van sociale ontmoeting.
3. Van de voorzieningen waarvan al bekend is dat deze gewenst zijn (zoals lokale vormen van begeleid wonen voor jongeren, kleinschalige gezinsvervangende tehuizen, bijzondere ouderenhuisvesting, woningen voor doelgroepen boven een school en overige doelgroepenhuysvesting) wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het creëren van deze voorzieningen in de gemeente.
4. De diverse vrijwilligers en professionele organisaties worden op projectbasis gesubsidieerd zodat met behulp van het aanbod van deze organisaties een gevarieerd aanbod aan voorzieningen voor diverse doelgroepen wordt gecreëerd
5. Op het gebied van verslavingszorg wordt een preventief beleid gevoerd, de al gestarte alcohol en drugscampagne wordt gecontinueerd en er wordt een spreekuur van Centrum Maliebaan in de gemeente opgezet.

Resultaat doelstelling 2:

Er is een sluitend aanbod van voorzieningen gecreëerd dat aansluit bij de schaalgrootte van de gemeente en de wensen van de doelgroepen.

Doelstelling 3. 'Betrokkenheid van doelgroepen bij beleidsontwikkeling en uitvoering wordt bevorderd' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. In samenwerking met relevante organisaties (o.a. Abrona/Reinaerde, de SIGW, Kwintes/Altrecht e.d.) worden de wensen en behoeften met betrekking tot betrokkenheid bij beleid en uitvoering van de drie doelgroepen: mensen met

lichamelijke beperkingen, mensen met verstandelijke beperkingen en mensen met een psychiatrische achtergrond geïnventariseerd.

2. Op grond van deze inventarisatie wordt in samenspraak met deze organisaties, mensen uit de doelgroepen zelf en de Wmo-adviesraad de noodzakelijke acties en doelstellingen geformuleerd die nodig zijn om de (door de doelgroep gewenste) betrokkenheid bij beleidsontwikkeling en uitvoering te realiseren.

Resultaat doelstelling 3:

Mensen uit de doelgroepen (of vertegenwoordigers hiervan) zijn op de door hen gewenste manier betrokken bij beleidsontwikkeling en uitvoering

Doelstelling 4. 'De aanpak huiselijk geweld wordt gecontinueerd' wordt gerealiseerd door de volgende acties uit te voeren:

1. Samen met de regiogemeenten Veenendaal, Renswoude, Utrechtse Heuvelrug en Rhenen wordt de functie van de regionale coördinator huiselijk geweld geëvalueerd. Er wordt bij deze evaluatie met name aandacht besteedt aan de organisatorische positie van deze regionaal coördinator
2. Op grond van de evaluatie worden zonnig acties ondernomen om de regionaal coördinator nog optimaler te laten functioneren
3. Met de regiogemeenten, de politie, het AMW en andere relevante organisaties worden afspraken gemaakt om de Wet Preventief Huisverbod te implementeren.

Resultaten doelstelling 4:

1. Er is een sluitende aanpak van Huiselijk Geweld in de gemeente gecreëerd
2. De Wet Preventief Huisverbod is geïmplementeerd en wordt zonnig toegepast

Zie hoofdstuk 9, het actieplan voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, acties, en resultaten, een termijnplanning en de benodigde financiën.

8. Jaarplannen en verantwoording

8.1. Invulling jaarplannen

Onderstaand volgt per prestatieveld een kort overzicht van de resultaten zoals in het Wmo-beleidsplan benoemd. Per prestatieveld is een vertaling van de resultaten naar concrete acties gemaakt die nodig zijn om deze resultaten te kunnen behalen.

8.2. Opdrachtverlening

Voor de uitvoering van sommige acties moeten afspraken worden gemaakt met externe organisaties die de acties uitvoeren voor de gemeente. De gemeente onderhoudt met deze organisaties een subsidierelatie. Voorbeelden van dit soort organisaties zijn de Stichting Binding, Algemeen Maatschappelijk Werk en diverse vrijwilligersorganisaties zoals Handje Helpen en de Vriendendienst. De gemeente is in deze gevallen dus opdrachtverlener en houdt de regie op uitvoering van deze acties door regelmatig overleg.

8.3. Verantwoording

In de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt gesproken van horizontale verantwoording. Dit betekent dat het college geen verantwoording hoeft af te leggen aan het rijk over de inzet van de middelen en de behaalde resultaten.

Wel moet verantwoording worden afgelegd aan de gemeenteraad, de diverse professionele en vrijwilligersorganisaties en de inwoners van de gemeente.

Het college is verplicht om jaarlijks gegevens over de geleverde prestaties te publiceren. Het ministerie heeft hiervoor een benchmark ontwikkeld. De gemeente doet vanaf 2007 mee aan deze benchmark. Met de resultaten van deze benchmark kan de positie van de gemeente Wijk bij Duurstede vergeleken worden met andere (vergelijkbare) gemeenten. Daarnaast kan op basis van de uitkomsten van de benchmark het beleid bijgesteld worden als mocht blijken dat onze gemeente ten opzichte van andere gemeenten slecht scoort op bepaalde prestatievelden.

Het jaar 2007 heeft de gemeente als overgangsjaar gehanteerd. Vanaf 2008 is de gemeente verschillende taken in eigen beheer gaan uitvoeren. Omdat er geen sturing meer mogelijk was richting de "oude organisaties" zijn de gegevens die nu via de benchmark 2007 niet geheel representatief voor de manier van werken van de gemeente vanaf 2008. De tevredenheid van de inwoners over de Wmo-voorzieningen en ervaringen met het Wmo-loket worden getoetst door de uitvoering van een klanttevredenheidsonderzoek in het najaar van 2008. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door GFK in opdracht van het ministerie. Er zijn een aantal gemeenten voor dit onderzoek geselecteerd waarvan Wijk bij Duurstede er een is.

De ervaringen met de benchmark en het tevredenheidsonderzoek over 2008 zullen bepalend zijn of de gemeente toekomstige jaren het onderzoek op dezelfde wijze wil uitvoeren of in eigen hand wil houden.

De gegevens van de benchmark en van het klanttevredenheidsonderzoek zullen aan de organisaties, de inwoners en de gemeenteraad verstrekt worden. Hiermee wordt voor deze groepen door de gemeente inzichtelijk gemaakt wat de prestaties van de gemeente zijn op de 9 prestatievelden. Afhankelijk van de uitkomsten van de benchmark en het tevredenheidsonderzoek en de reactie hierop vanuit inwoners en organisaties kan de gemeente het Wmo-beleid bijstellen. Uiteraard heeft ook de Wmo-adviesraad een zeer belangrijke stem bij advisering over en totstandkoming, bijstelling en vaststelling van (onder andere) het Wmo-beleid.

-

8.4. Voorwaarden voor het Wmo-beleidsplan

In artikel 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning is opgenomen waar een beleidsplan aan moet voldoen. Drie van deze zes elementen zijn verwerkt in dit Wmo-beleidsplan. De overige drie voorwaarden zijn:

- Welke maatregelen nemen de gemeenteraad en het college om de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo te borgen?
- Op welke wijze inventariseert de gemeente de behoefte van kleine doelgroepen?
- Welke maatregelen nemen de gemeenteraad en het college om keuzevrijheid te bieden binnen drie specifieke prestatievelden?

8.5. Communicatie

Met betrekking tot de communicatie over de Wmo onder andere naar inwoners toe is een aparte communicatienota ontwikkeld. In de communicatienota wordt in grote lijnen ingegaan op de communicatie met de verschillende belanghebbenden en betrokkenen. Het communicatieplan is bijgevoegd in bijlage 1.

8.5.1. Communicatieschema per jaar

Vanwege de breedte van de Wmo is het onmogelijk een vooropgezet uitgewerkt plan te maken voor de communicatie voor alle jaren. Er is daarom voor gekozen om per jaar een communicatieschema te maken dat bij de jaarplannen gevoegd zal worden. In dit communicatieschema wordt weergegeven wanneer er met wie waarover gecommuniceerd wordt en op welke manier dit gebeurt. Het communicatieschema is opgenomen als bijlage bij het jaarplan.

8.6. Evaluatie Wmo-beleid

Het Wmo-beleidsplan is een ontwikkelplan dat lopende de komende beleidsperiode steeds zal worden bijgesteld en afgestemd op de actuele situatie in de gemeente. Om de voortgang en het effect van het Wmo-beleid te kunnen meten zal er jaarlijks een evaluatie worden gehouden van het Wmo-beleid. Deze evaluatie houdt in ieder geval een bijstelling van het jaarplan in en een toetsing van het functioneren van het Wmo-loket. Verder zal er per jaar bekeken worden of specifieke onderwerpen of prestatievelden extra aandacht nodig hebben. Zo zal in 2009 de focus met name worden gelegd op de evaluatie van het signaleringsnetwerk (prestatievelden 8 en 9) en de nieuwe consulent mantelzorgondersteuning (prestatieveld 4).

9. Financiën

Eén van de doelen van de Wmo is het beperken van administratieve lasten en regels voor zowel de inwoners als de gemeente. Gemeenten moeten de financiële risico's bijtijds kunnen overzien om ze te kunnen beheersen. Al bij de invoering van de Wmo was duidelijk dat de Wmo financiële risico's met zich meebrengt. Net als de Wvg is ook de verstrekking van hulp bij het huishouden een open einde regeling. Ook al is het budget op, de zorgplicht van de gemeente blijft en dus zal de gemeente de zorg dan uit eigen middelen moeten betalen. Ook is met de komst van de Wmo de mogelijkheid om dure woonvoorzieningen te declareren verdwenen. Daardoor zijn de financiële risico's voor de gemeente met de komst van de Wmo toegenomen. Een zorgvuldige monitoring van de Wmo-financiën is dan ook van het grootste belang om de budgetten bijtijds te kunnen bijramen.

9.1. Rijksbijdrage

De Wet maatschappelijke ondersteuning is een wet waar bestaande taken in zijn ondergebracht en nieuwe taken aan zijn toegevoegd. Voor de bestaande taken die bijvoorbeeld onder de Wet voorzieningen gehandicapten of de Welzijnswet vielen kreeg de gemeente al geld in het gemeentefonds. Voor nieuwe taken en de uitvoering hiervan is een aanvullend budget beschikbaar gesteld.

Over 2007 is er door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) landelijk onderbesteding van het Wmo-budget geconstateerd. Dit heeft er toe geleid dat het geïndexeerde budget voor alle gemeenten verlaagd wordt. De gemeente krijgt daardoor niet meer financiële middelen, terwijl er wel nieuwe taken bijkomen vanaf 2009 door een wetswijziging. Taken die er onder andere bijkomen zijn de ondersteunende begeleiding en de wijziging in de wet dat mensen bewust voor aan alphahulp of zorg in natura (een CAO-thuiszorgmedewerker) moeten kunnen kiezen. .

Naar de uitvoeringskosten van de Wmo wordt landelijk een onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek zal in het voorjaar van 2010 gereed zijn. Naar aanleiding van dit onderzoek wordt besloten over een eventuele aanpassing van het bedrag voor structurele uitvoeringskosten vanaf 2010.

De vergoeding voor uitvoeringskosten is in het gemeentefonds opgenomen.

9.2. Wmo in de gemeentebegroting

Op de volgende pagina volgt schematisch de weergave van de Wmo-budgetten zoals deze nu in de gemeentebegroting zijn opgenomen.

Budgetten Wmo en WVG Begroting 2008 en 2009

			2008	2009
6620214	Wmo-loket			
	30001	Personeel derden	260.000	228.500
	33000	Investerings	37.500	37.500
	34009	Diensten derden	30.000	30.000
	34506	Bijdragen derden	48.000	48.000
6620215	Wmo beleid			
	42001	Subsidies	13.400	13.400
	62033	Uren DVL	2.559	2.560
	62039	Uren SBP	116.856	121.357
6622101	Wmo uitvoering algemeen			
	34440	Wmo wonen	278.000	278.000
	34441	Wmo rollen	174.000	174.000
	34442	Wmo vervoer	242.000	242.000
	34443	Wmo huishoudelijke hulp	841.000	841.000
	34506	Bijdragen derden	100.000	100.000
	41505	Bijdrage Provincie	35.000	35.000
6622102	Wmo uitvoering pgb			
	34443	Wmo huishoudelijke hulp	360.000	360.000
	34506	Bijdragen derden	30.000	30.000
6620400	Gehandicaptenbeleid			
	42001	Subsidies	2.300	2.300
	42111	Verstrekkings in natura	23.000	23.000
	42112	Bijdrage huisvesting gehand	48.000	48.000
	62033	Uren DVL	6.717	6.721
	62039	Uren SBP	58.630	60.889
	34506	Bijdragen van derden	25.000	25.000
	41560	Rijksbijdr huisvest gehand	48.000	48.000

In bovenstaand schema worden de WMO-taken financieel vertaald. Dat schema is niet meer te herleiden naar de toevoeging WMO aan het gemeentefonds, omdat in het financieel kader ook taken die al bij de gemeente hoorden onder het kopje WMO gevat zijn. De WVG is opgegaan in de WMO, maar hoorde altijd al bij de gemeente.

Kunnen we de nieuwe taken dan ook betalen uit het WMO budget? Als we vanuit bovenstaand schema kijken naar de nieuwe taken in relatie tot het nieuw geld dan lijkt het erop dat we iets te kort komen, in 2008, op basis van de hierboven genoemde bedragen, die in de begroting staan. De verwachting is overigens dat de bedragen nu opgenomen voor huishoudelijke hulp en PGB iets te hoog zijn ingeschat. Probleem bij de financiën is, dat 2008 het eerste echte ervaringsjaar is, en dat we pas na 31 december weten hoe het ervoor staat.

Pas dan weten we of de nieuwe taken per 1 januari 2009 –nieuw te verschaffen WMO subsidies- ook inderdaad binnen de kaders van de begroting opgelost kunnen worden. Dat is

nu onhelder. Helderheid over de consequenties van de toevoeging van de ondersteunende begeleiding aan de WMO –aangekondigd per 1 januari 2009- is er op dit moment niet.

9.3. Reserve

Vanuit de Wet Voorzieningen gehandicapten kent de gemeente van oudsher een reserve. De destijds geormerkte gelden zijn opgenomen in een reserve met als doel hier in een later stadium beleid op te ontwikkelen waarbij de gelden ten gunste zouden komen van de doelgroep. Met de komst van de Wmo is deze Wvg-reserve omgezet in een Wmo-reserve. In 2007 zijn een aantal budgetten vanuit de Wmo-reserve betaald.

Het is raadzaam om het beschikbare Wmo-budget deze beleidsperiode te oormerken en de Wmo-reserve te hanteren als egaliseringsreserve. Dat wil zeggen dat overschotten op het Wmo-budget aan de reserve worden toegevoegd en tekorten op het budget voor de individuele Wmo-voorzieningen in principe uit de reserve worden betaald.

Als er onttrekkingen aan de egaliseringsreserve dienen plaats te vinden wordt hierover advies gevraagd aan de Stichting Integratie Gehandicapten Wijk bij Duurstede en de adviesraad Wmo Wijk bij Duurstede.

10. Bronvermelding

- www.invoeringwmo.nl
- beleidsnota gemeente Maassluis
- beleidsnota Alkmaar
- "Wmo? Wij willen het zo!" Cliëntenbelang Utrecht
- Wmo met toelichting, Schuldincnk
- verslagen bijeenkomsten adviesraad en afdeling SBP, overleg hulporganisaties, bijeenkomst Zoute Inval
- Gemeentelijke beleidsnota's: sportbeleid, gezondheidsbeleid, jeugdbeleid,
- De Duurzaamheidsbalans van Brabant 2006
- lezing Eric Bolle "Duurzaamheid als beleidskoepel"
- jaarplan SIGW

Bijlage 1. 4-jaren actieplan

Bijlage 2. Jaarplan 2009 en communicatieschema 2009

Bijlage 3. Communicatieplan

Bijlage 4. Algemene lijst van afkortingen:

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
ADL	Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen
Bbag	Besluit bijdrage AWBZ gemeenten
BTBV	Bereikbaar, Toegankelijk, Bruikbaar en Veilig
BWI	Brede Welzijnsinstelling
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CVTM	Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg
DWAP	Dure Woningaanpassingen
DWZ	Diensten bij Wonen met Zorg
EKD	Elektronisch KindDossier
HHH	Hulp bij het Huishouden (voorheen thuiszorg)
JGZ	JeugdGezondheidsZorg
NIZW	Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
PGB	Persoonsgebonden Budget
SVB	Sociale Verzekeringsbank
VTA	Vorming Training en Advies van vrijwilligers
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WIEL	Wijkse Integratie binnen de Eerste Lijn
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand

*Wmo, Wijk bij Duurstede
Versie september 2008*

Bijlage 5. Overzicht aanbod Wijk bij Duurstede op de 9 prestatievelden

Bijlage volgt